

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ



## Skauting jako životní styl

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Linda Hroníková

Autor práce: Veronika Šebestová

Praha

2010

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a souhlasím s jejím eventuálním zveřejněním v tištěné nebo elektronické podobě.

V Praze dne 04. 05. 2010

.....  
podpis

## **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala především své vedoucí bakalářské práce Mgr. Lindě Hroníkové za její ochotu a čas, který mi věnovala. Zároveň bych chtěla poděkovat všem členům střediska Kruh, kteří se podíleli na vyplňování dotazníků a poskytli mi cenné rady.

## **Anotace**

Bakalářská práce „Skauting jako životní styl“ se zaměřuje na vztah dnešní mladé generace ke skautské činnosti. Mým cílem je zjistit, zda může skauting obstát mezi konkurenčními volnočasovými kroužky a nabídnout dětem plnohodnotné vyžití. Práce je rozdělena na pět částí: fenomén skauting, dítě jako formující se osobnost, středisko Kruh, analytickou část a interpretaci výsledku.

V první části se zabývám skautingem obecně, jeho historií, základními principy, posláním a cíly. Poukazuji také na možnost, kdy se může stát skauting životním stylem.

Druhá část se zaměřuje na tři vývojová období dítěte, ve skautské terminologii též nazývány jako světluška – vlče, skaut – skautka, rover – rangers. Charakterizují psychický i fyzický vývoj dítěte a jeho začlenění do družinového systému.

Třetí část bakalářské práce se věnuje skautskému středisku Kruh Frýdek. Popisuje jeho historii, náplň činnosti, momentální situaci a vize střediska.

V praktické části se s použitím kvantitativní metody dotazníkového šetření pokouším zjistit, zda se může skauting v dnešní moderní společnosti stát životním cílem jednotlivce, zda dokáže pozitivně ovlivnit postoje a názory mladých lidí.

## **Anotation**

This Bachelor thesis "Scouting as a lifestyle" focuses on the approach of today's young generation towards the scout activities. My goal is to determine whether the Scouting is able to stand out against the competition of other free time activities and offer children full enjoyment. The thesis is divided into the five parts: The phenomenon of Scouting, Child and its forming personality, Scout Organization Kruh, an analytical part and interpretation of results.

The first part deals with Scouting in general, its history, basic principles, mission and goals. I also point out the possibility that Scouting can become a style of life.

The second part focuses on three child's developmental periods, in Scouting terminology known Cub Scouts, Boy Scout, Rover Scout. I characterise the mental and physical development of children and his integration into the Scout Group.

The third part of this thesis is devoted to Scout Organization Kruh Frydek. It describes the organization's history, its activities, visions and current situation.

In the practical part, using the quantitative methods of survey, I am trying to determine whether can Scouting become an aim in life of a modern society person and whether it can positively influence the attitudes of young people.

### **Klíčová slova**

Skauting, životní styl, středisko Kruh, rozvoj osobnosti.

### **Keywords**

Scouting, lifestyle, scout centre Kruh, personal growth.

# Obsah

<b>Úvod .....</b>	<b>8</b>
<b>1. Fenomén skauting .....</b>	<b>9</b>
1.1. Co je to skauting? .....	9
1.2. Skauting jako fenomén .....	10
1.3. Historie světového skautingu.....	11
1.4. Historie českého skautingu .....	13
1.5. Základní principy skautingu .....	15
1.6. Poslání skautingu .....	18
1.7. Skautský životní styl.....	19
1.8. Skauting a jeho pozice v dnešní době.....	20
<b>2. Dítě jako formující se osobnost.....</b>	<b>22</b>
2.1. Období mladšího školního věku – vlče a světluška.....	22
2.2. Období dospívání - skaut a skautka .....	24
2.3. Období adolescence - rover a rangers.....	26
<b>3. Skautské středisko Kruh Frýdek.....</b>	<b>27</b>
3.1. Vznik a vývoj střediska Kruh Frýdek.....	27
3.2. Organizační struktura střediska Kruh .....	29
3.3. Náplň činnosti střediska Kruh.....	31
3.4. Materiální a finanční zabezpečení střediska Kruh.....	34
3.5. Budoucnost střediska Kruh.....	34
<b>Diskuze.....</b>	<b>37</b>
<b>4. Praktická část.....</b>	<b>38</b>
4.1. Úvod.....	38
4.2. Výzkumná strategie .....	38
4.3. Stanovení hypotéz.....	39
4.4. Navrhované techniky sběru dat.....	39
4.5. Výběr vzorku a místa výzkumu .....	40
4.6. Metody vyhodnocování a interpretace získaných dat.....	40
4.7. Průběh a organizace výzkumu .....	41
<b>5. Interpretace výsledků .....</b>	<b>42</b>
<b>Závěr .....</b>	<b>58</b>

<b>Použitá literatura .....</b>	<b>60</b>
<b>Přílohy .....</b>	<b>62</b>

## Úvod

Výběr tématu mé bakalářské práce nebyl obtížný. Vyplynul z mého dlouholetého působení ve skautské organizaci. Již v útlém dětství jsem začala navštěvovat 2. oddíl světlušek, do kterého jsem se po několika letech vrátila zpět jako vedoucí družiny, respektive vedoucí oddílu. Středisko Kruh, které jsem navštěvovala, mi dalo pevný základ do života a velmi ráda se tam vracím, i když již nejsem oficiálním členem.

Smyslem skautingu je přesvědčení, že svět může být skutečně lepší. A je jen na každém člověku co pro to udělá. Skauting je projekt, jehož posláním je zlepšovat svět skrze jednotlivé lidi a zároveň jim pomáhá vstoupit na cestu dobrovolného zájmu o vlastní rozvoj i rozvoj nejbližších.

Děti, navštěvující skautskou organizaci můžeme rozdělit do dvou skupin. První skupinu tvoří ti, které takovéto chápání skautingu oslovilo, nadchlo a stalo se pro ně smyslem života. Tito lidé si bez skautingu nedokážou představit svou existenci. Skautské hodnoty a ideály pro ně nejsou pouhou prázdnou frází, nýbrž návodem a náplní, jak správně žít. Ti pak naplní heslo: „Jednou skautem, navždy skautem.“ Do druhé skupiny pak patří děti a mladí lidé, kteří skauting chápou pouze jako dočasnou organizaci, která zaplní mezeru v jejich volném čase. Skautské hodnoty a ideály pro ně přestanou platit, jakmile skončí družinová schůzka. Tito lidé se nikdy nemohou, a také nechtějí stát opravdovými skauty.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, zda skauting může v dnešní moderní společnosti, která nabízí řadu konkurenčních populárních zájmových aktivit ještě vůbec obstát. Během svého působení ve skautské organizaci, kde jsem měla možnost sledovat rozvoj jedince a jeho úspěchy na skautské stezce životem, mne zajímalo, zda se opravdu může člověk stát skautem na celý život. Žít jeho ideály a naplnit tak skautské cíle a myšlenky. Proto se ve své práci věnuji taktéž otázce, zda se může skauting stát životním stylem člověka.



# 1. Fenomén skauting

## 1.1. Co je to skauting?

Junák, svaz skautů a skautek České republiky, je dobrovolné, nezávislé, nepolitické občanské hnutí, které sdružuje své členy bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, rasy, politického přesvědčení či jiných rozdílů.<sup>1</sup> Základním posláním Junáka je podporovat rozvoj mladého jedince, jeho duchovních hodnot, mravních, sociálních, tělesných a také intelektuálních schopností a to takovým způsobem, aby byl připraven a schopen plnit povinnosti k sobě samému, k bližním, k přírodě, v souladu s principy a ideami skautského hnutí. Základem tohoto hnutí je jednota, vycházející ze souboru společných hodnot členů, která jim dává pocit sounáležitosti. Aby byly myšlenky skautingu zachovány, dohlíží na jeho cíle organizace skautů (WOSM) a skautek (WAGGS).

Skauting je organizace, která je přístupná všem. Ať už jde o člověka jakéhokoliv náboženského vyznání a barvy pleti. Nikoho ze svých řad nevyklučuje a jeho hlavní zásadou je rovnost. Všichni, kdo chtějí dodržovat a ctít principy, metodu a cíl této organizace se mohou stát jejím členem.

Skauting se jako hnutí mládeže obrací k mladým lidem, kteří o něj projeví skutečný zájem. Výchovná nabídka skautingu je určena především pro adolescentní věkovou skupinu. Právě této věkové kategorii skautská metoda nabízí příležitost rozvíjet své schopnosti, umět se samostatně rozhodovat a dosáhnout vyššího stupně nezávislosti – což je zásadní krok k dalšímu rozvoji. U příliš malých dětí nepůsobí skautská metoda efektivně, neboť ještě nejsou schopny správně pochopit kodex chování.

Skautské hnutí je nepolitickou organizací v tom smyslu, že se neidentifikuje s žádnými politickými stranami. To ale neznamená, že je skauting úplně odloučen od sociálně-politické reality. Skautské hnutí je samo sociální realitou, jejímž cílem je pomáhat mladým lidem a stát se uvědomělými a zodpovědnými občany společnosti.

---

<sup>1</sup> BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I*. První vydání. Liberec: Skauting, 1992. s. 16.

## 1.2. Skauting jako fenomén

Skauting se snaží dětem nabídnout smysluplné bytí – možnost orientovat se ve vztahu k duchovním hodnotám, k druhým lidem, ke společnosti k sobě i k přírodě. Formuje osobnost mladého člověka a výrazně ovlivňuje či dokonce určuje jeho volný čas. Dětem, které nenavštěvují skautskou organizaci, často chybí kladné vzory a to jak v denním životě, tak i ve školách, na hřištích apod. Proto se velké procento mladých lidí potácí na okraji společnosti a jen tápavě hledá své místo. A právě skautská organizace má těmto lidem nabídnout plnohodnotné využití volného času a může se stát také smyslem jejich života.

Skauting nabízí dítěti výchovu, kterou zde rozumíme „poselství všestranné výchovy v kruhu vrstevníků a uprostřed výchovy, jejímž cílem je vychovat člověka vyzrálého, vzdělaného, nápaditého, schopného spolupráce s jinými lidmi a zformovaného v kulturní bytost.“<sup>2</sup> Tyto ideály nalezneme již v díle Vševýchova od J. A. Komenského.

V oblasti volného času se stále více objevuje výchovné působení, díky němuž je často rozvíjen talent dítěte. Toto působení tak může vytvářet hodnotné záliby a upevňovat morální vlastnosti jedince. Nicméně tato výchova musí být nenásilná a dostatečně motivující. V dnešní době společnost nabízí řadu specializovaných volnočasových zařízení, jako jsou domy dětí a mládeže, střediska pro volný čas, dramatická střediska, tělovýchovná zařízení. Můžeme zde zařadit také skautskou organizaci, která přináší dětem a mládeži nejen plnohodnotné využití volného času, ale také výchovu a vzdělání.

Každý, kdo se jednou stal členem skautské rodiny, si odnáší do svého života nezapomenutelné zážitky plné dobrodružství, napětí, zábavy, ale i ponaučení. Skauting je pro člověka, který mu propadl, vším. Je pro něj hrou, studnicí nápadů a energie. Nabízí mladému člověku přátelství, lásku, vzájemnou podporu a ideály, které přetrvávají po celý život.

---

<sup>2</sup> BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. 1991. Liberec: Skauting, 1991. s. 7.

### 1.3. Historie světového skautingu

Již v dobách renesance se poprvé objevovala potřeba všestranné výchovy mládeže, která by byla přirozená a v souladu s přírodou. Mezi prvními, kdo stanovil základní požadavky přirozené výchovy oproti scholastice a jednostranné knižní výchově tehdejší doby, byl Francois Rabelais. Tvrdí, že se tělesná výchova má vyvíjet souběžně s výchovou duševní a to vše se má navracet zpět k přírodě.

V 17. století s Rabelaisem a jeho myšlenkami souhlasil Jan Ámos Komenský, který ve svém díle *Vševýchova* formuloval požadavek všestranné výchovy všech dětí bez rozdílu, vytyčil celou řadu pravidel, jak děti správně učit a vychovávat. Komenský vycházel z přirozené aktivity dítěte, z jeho nabytých zkušeností a zájmů.<sup>3</sup> Stále větší potřeba přirozené výchovy, užší sepětí s přírodou, přiblížení školy a výchovy ke skutečnému životu byla mezi lidmi stále intenzivnější. Tyto snahy vyvrcholily na konci 19. století v Anglii a Americe díky Ernestu Thomsonu Setonovi a Robertu Stephensonu Smythu Baden-Powellovi.

Ernest Thompson Seton (1860-1946) anglický rodák, žijící v USA a Kanadě je považován za realizátora myšlenek svých předchůdců a také za zakladatele prvního kmene Woodcraft Indians (Zálesáčtí Indiáni) v roce 1902 v městečku Cos Cob. Jeho příslušníci - mladí hoši se snažili žít po vzoru indiánského kmene, osvojovali si znalosti přírody, tábornické praktiky. Právě od Setona pochází táborový oheň, indiánská jména, totemy tolik oblíbené u skautů. Obsah woodcraftu (lesní moudrosti) Seton vyložil v řadě knih: *Dva divoši*, *ve Svitku březové kůry*, *Rolf zálesák* a *v Knize lesní moudrosti Woodcraft Indians* se roku 1915 přejmenovali na Woodcraft League of America (Americká zálesácká liga).<sup>4</sup>

Nicméně za skutečné zakladatele skautingu považujeme britského generála Roberta Stephensona Smytha Baden-Powella (1857-1941). Ten díky vojenské službě a výpravám v Indii, Afganistanu a Africe získal hojně praktické znalosti – nepozorovaně se pohybovat v terénu a nebýt přítom viděn, stopovat, pohybovat se v neznámé krajině, předávat nepozorovaně zprávy – souhrnně skauting.

---

<sup>3</sup> KOMENSKÝ, Jan Amos. *Vševýchova*. První vydání. Praha: Státní nakladatelství, 1948. s. 139.

<sup>4</sup> Kolektiv historické komise při Ústřední radě Junáka - svazu skautů a skautek. *Cestou k pramenům: Skautské historické minimum*. První vydání. Praha: Junácká edice, 1994. s. 4.

Při obraně Mafekingu za búrské války v Jižní Africe (1899-1902) použil Baden-Powell se značným úspěchem vycvičené hochy, kteří měli plnit funkci spojky, zásobovačů. Chlapci předčili jeho očekávání, plnili své úkoly velmi vážně a řešili je zcela samostatně. Toto zjištění stálo u zrodu myšlenky družinové výchovy. Roku 1907 uspořádal Baden-Powell první tábor na ostrůvku Brownsea u jihoanglického pobřeží.<sup>5</sup> Zde byl také položen metodický základ družiny – 20 chlapců zde bylo rozděleno do skupin po pěti členech, v jejichž čele stál vždy ten nejstarší a nejzkušenější. Tento tábor se také považuje za zrod skautského hnutí. Po úspěšném táboření vydává Baden-Powell příručku *Scouting for Boys* volně přeloženo *Skauting pro chlapce*. Základem skautské výchovy má být práce doplněná vhodně volenými hrami. Tím se stává činnost pro hochy zajímavá a výchovná zároveň. „Skautská idea v tomto pojetí je vyjádřena skautským zákonem, slibem a heslem.“<sup>6</sup> Hoši jsou organizováni v tlupě – družině, ve které hraje nejdůležitější roli výchova, která vychází z etického náboženského základu. Skauting znamenal převrat v pojetí mimoškolní výchovy mládeže. Nabízel dětem užitečné dovednosti a znalosti, vychovával je hrou a prací, formoval jejich charakter a morální hodnoty. Skauting zaznamenal obrovský úspěch a rychle se šířil po celé Anglii.

Baden-Powell nezamýšlel zakládat novou organizaci, hodlal zavádět skautské myšlenky do již fungujících institucí, jakými byla YMCA, Boys Brigades. Nicméně obrovský úspěch si vytvoření nové organizace vynutil. A tak vzniklo Boys Scout Association of Great Britain. Baden-Powell získával stále více spolupracovníků, členů, pořádal další tábory. Skauting se velmi rychle šířil do ciziny. V roce 1910 byl založen dívčí skauting Girl Guides, pod vedením Baden-Powellovy sestry Agnes. Později ji vystřídala Baden-Powellová manželka Olave, která se r. 1918 stala náčelní britských skautek. V roce 1914 se formuje skautská výchova mladých hochů, která je motivována Kiplingovými *Knihami džunglí*.<sup>7</sup> Vznikají tak vlčata – chlapecký dorostenecký oddíl a skřítci – dívčí dorostenecký oddíl, jako příprava na skauting.

V roce 1920 proběhlo první světové Jamboree v Londýně. Sešli se zde skauti z 34 zemí a ukázalo se tak, že skauting dokáže sjednotit národy společným duchem a mírem a to jen dva roky po hrůzné válce, kdy většina lidí nedávala skautingu velké

---

<sup>5</sup> Kolektiv historické komise při Ústřední radě Junáka - svazu skautů a skautek. *Cestou k pramenům: Skautské historické minimum*. První vydání. Praha: Junácká edice, 1994. s. 6

<sup>6</sup> LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 9.

<sup>7</sup> Tamtéž s. 11.

naděje. V Evropě nebyla skautská organizace tehdy jen v porevolučním Rusku. Postupně se k němu přidala fašistická Itálie, Španělsko, Německo, Rakousko a Pobaltí. I přesto všechno skautské hnutí čítalo v předvečer II. světové války na 3 milióny členů.<sup>8</sup> Po porážce fašistického Německa byl obnoven chod skautského hnutí v osvobozených zemích. Díky potlačení svobody u nás opět zaniká skauting v roce 1950. V roce 1988 se stává Československá republika opět řádným členem skautské organizace, které v té době čítala na 16 miliónu členů. Dnes počet členů přesahuje hranici 40 miliónů.<sup>9</sup>

#### 1.4. Historie českého skautingu

Před první světovou válkou byli jedinými institucemi, zabývající se mimoškolní aktivitou Sokol, který vznikl roku 1862 na popud Dr. Miroslava Tyrše. Sokol propagoval tělesné zušlechťování, pěstování síly, statečnost, mravnost.<sup>10</sup> Na přelomu století vznikaly postupně další sportovní kroužky mládeže – klub českých turistů. Reforma výchovy české mládeže byla proto nevyhnutelná. Touto myšlenkou se začal zabývat také Antonín Benjamín Svojsík, narozen 5. 9. 1876, který pocházel z nuzných poměrů, což ho naučilo samostatnosti a houževnatosti. Svojsík byl středoškolským profesorem tělocviku, který procestoval celý svět, kde se také poprvé seznámil s myšlenkou skautingu. Skauting ho zcela pohltil a tak jej začal praktikovat také v českých zemích. Psal a přednášel o skautském hnutí, pořádal vycházky do okolí Prahy, kde poprvé zkoušel skautský výcvik. V roce 1912 Svojsík vydává svou publikaci *Základy junáctví*, která byla obdobou Baden-Powellové *Scouting for Boys*. Svojsík se v mnohém shodoval s Baden-Powellem, nicméně kladl daleko větší důraz na vztah k přírodě a intenzivnější tělesnou výchovu. Pro český skauting našel vzor v tradici českých hraničářů Chodů, lidí statečných a odvážných, milujících svobodu a přírodu. Téhož roku pod velením Svojsíka proběhl první tábor ve Vorlovských lesích na Humpolecku.<sup>11</sup> V táboře si poprvé čeští hoši vyzkoušeli skautskou praxi za nesnadných

---

<sup>8</sup> LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 15.

<sup>9</sup> *Skaut* [online]. 2007 [cit. 2010-04-14]. Mezinárodní skauting. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/mezinarodni/>>.

<sup>10</sup> LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 20.

<sup>11</sup> Kolektiv historické komise při Ústřední radě Junáka - svazu skautů a skautek. *Cestou k pramenům: Skautské historické minimum*. První vydání. Praha: Junácká edice, 1994. s. 16.

podmínek, ale zcela úspěšně. Tím vyvrátili pochybnosti o nevhodnosti skautingu a veřejnost se o něj začala více zajímat.

Zpočátku se objevovaly snahy začlenit skauting do Sokola. Výsledek jednání však nebyl uspokojivý a tak Svojsík založil „skautský odbor při Svazu spolků a přátel tělesné výchovy mládeže v Praze.“<sup>12</sup> Narůstající počet oddílů si vyžádal ustanovení vlastního spolkového centra, tak byl 15. června 1914 založen samostatný spolek Junák – Český skaut v Praze. O rok později se také ustanovil dívčí odbor spolku Junák - Český skaut, v jehož čele stála Dr. Anna Borkovcová. Slibný rozvoj skautského hnutí přerušila světová válka. I přes sílicí nátlaky odmítal Svojsík Junák rozpustit. Skauting však procházel krizí. Mnoho z vůdců muselo odejít na frontu a ne vždy se za ně našla náhrada. Také konání táborů se potýkal s řadou problému, jakými byli nedostatek táborového inventáře a zásobování. Během války mnoho oddílů zaniklo, ale po jejím skončení se bývalí i noví členové snažili o jejich obnovu. Svojsík se musel potýkat s problémem, jakým bylo sjednocení skautingu. Sokol opět odmítnul ujmout se skautingu, a tak se skauting stává samostatnou organizací, která nese od června roku 1919 název Svaz junáků - skautů RČS. Jako znak byla přijata skautská lilie s psí hlavou v Alšově ztvárnění.

Po okupaci českých zemí Hitlerovým Německem 15. března 1939 se poměry ve skautské organizaci změnily. Docházelo k perzekuci a stále větší cenzuře. Skautská činnost byla více omezována a 28. října 1940 byla podpisem K. H. Franka zcela zrušena. I přes všechny hrozby nadále působilo mnoho skautských oddílů, většinou pod záštitou jiné organizace, například jako Klub českých turistů anebo zcela nelegálně. Za vlast během II. světové války padlo 600 skautů. Ti, kteří přežili a podíleli se na ochraně státu, byli vyznamenáni záslužným junáckým křížem.

Svoboda Junáka trvala po skončení války pouhé tři roky. Během této krátké doby byla popularita organizace obrovská, navštěvovalo ji bezmála 25 000 členů. Během únorových událostí v roce 1948 nastala „čistka“ i v Junáku. Bylo odstraněno vedení organizace a proběhlo začlenění Junáka do komunisty řízeného Svazu československé mládeže (SČM), jako organizací pro výchovu dětí ve věku 6-15 let. Byla zahájena kampaň proti dosavadní skautské výchově a praktické činnosti Junáka.

---

<sup>12</sup> LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 21.

K 1. 1. 1951 byl Junák rozpuštěn a výchova dětí připadla na monopolní Pionýrskou organizaci ČSM.<sup>13</sup>

Po téměř dvacetileté přestávce junák zahájil, byť jen na krátkou dobu, opět svou činnost za demokratizačního procesu „Pražského jara“ v březnu roku 1968. Svoboda skautingu trvala pouze do září roku 1970, kdy byl opětovně potlačen a zrušen až do roku 1989. S příchodem sametové revoluce se v roce 1989 otevřela svoboda také českému a slovenskému skautingu. Na mnoha místech byla téměř definitivně obnovena jeho činnost. V závěru prosince roku 1989 byly schváleny stanovy Českého Junáka – svazu skautů a skautek. Rozdělením Československé republiky zanikl Český a Slovenský skauting a vznikly dvě národní organizace. Dnes má Junák – svaz skautů a skautek České republiky asi 45 tisíc členů.<sup>14</sup> A je tak největší výchovnou organizací, působící na našem území.

## 1.5. Základní principy skautingu

Slovem základy máme na mysli základní složky – principy, metody a cíle, o které se opírá skautské světové hnutí. I přesto, že má skauting mnoho podob a forem, specifických pro každou společnost, základní principy jsou společným jmenovatelem, jenž spojuje hnutí po celém světě. Byly přijaty v roce 1977 v Montrealu 26. Světovou skautskou konferencí.<sup>15</sup>

Principy reprezentují základní závazná pravidla, jimiž se řídí všichni členové hnutí. Aby došlo k naplnění cíle, je nezbytné tyto základní zákony dodržovat. Skauting je ustanoven na třech obecných principech: povinnost k Bohu - tento princip se zabývá vztahem člověka k duchovním hodnotám života. Povinnost k jiným - charakterizuje vztah člověka ke společnosti. Povinnost k sobě říká, že člověk má povinnost pečovat také o sebe.<sup>16</sup>

---

<sup>13</sup> LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 36.

<sup>14</sup> *Skaut* [online]. 2007 [cit. 2010-04-14]. Český skauting. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/cesky/>>.

<sup>15</sup> BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I*. První vydání. Liberec: Skauting, 1992. s. 16.

<sup>16</sup> Tamtéž s. 18.

### **Povinnost k Bohu**

První z principů je definován jako „oddanost duchovním principům, věrnost náboženství, které je vyjadřuje a přijetím z nich vyplývajících.“<sup>17</sup> Smyslem je tedy hledat v životě vyšší hodnoty než jen materiální a být věrný svému vlastnímu přesvědčení. Tento princip se nevztahuje pouze na skauty, kteří věří v Boha, ale i na lidi bez náboženského vyznání či na polyteisty. Hlavním cílem tedy není náboženská otázka, ale cíle, jak najít správnou cestu v životě. Skauting napomáhá hledat mladým lidem duchovní hodnoty, jež překračují materiální svět.

### **Povinnost k jiným**

Jde o odpovědnost člověka ke společnosti v jejích různých podobách. Skauting kladl a stále klade důraz na podporu bratrství, vzájemné porozumění a lásku mezi jeho příslušníky. Snažit se být příkladem ostatním, být prospěšný, pomáhat jiným, ale také být věrný své zemi, čímž se myslí věrnost ve smyslu podpory míru, vzájemné spolupráce a porozumění. Skaut by měl mít také úctu k jiným, neboť lidská důstojnost je primárním příkazem pro mezinárodní společenství a byla posvěcena Všeobecnou deklarací práv a lidských svobod.

Jednou ze zásadních skautských idejí je ochrana přírody, uvědomění si, že každý z nás je její součástí a dohromady vytváříme celek, který je na sobě závislý. Člověk by měl udržovat rovnováhu a soulad v přírodě.

### **Povinnost k sobě**

V tomto principu jde o rozvoj osobnosti, sebe sama. Člověk by měl být zodpovědný za své činy a jednání. Měl by rozvíjet své možnosti, znalosti a své morální hodnoty. K tomu všemu má skautce či skautku dopomoci skautský zákon a slib. Skautský zákon a slib jsou základním nástrojem k formulování výše zmíněných principů. Díky nim si mladý člověk uvědomí souvislosti mezi skautskými principy a začne je uplatňovat v sebevýchově i ve výchově ostatních.

K dosažení cílů poslouží skautská metoda, která je založena a vychází ze souboru základních výše popsaných principů. Jde o postupnou soustavu sebevýchovy prostřednictvím slibu a zákona, učením se aktivních činností, spolupráci s jinými lidmi,

---

<sup>17</sup> BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I*. První vydání. Liberec: Skauting, 1992. s. 19.



postupných podnětných programů – hra, užitečné dovednosti, služba obci a přírodě. Skautská metoda je chápána jako postupná sebevýchova.

**Skautský zákon** (znění, schváleno valným sněmem Junáka v roce 1992)<sup>18</sup>

1. Skaut je pravdomluvný
2. Skaut je věrný a oddaný
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta
5. Skaut je zdvořilý
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců
8. Skaut je veselý a myslí
9. Skaut je hospodárný
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích

### **Skautský slib**

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

- sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době
- plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské
- duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním

Po složení slibu mohou věřící skauti připojit prosbu: K tomu mi pomáhej Bůh.

### **Heslo skautů a skautek**

Buď připraven!

Zákon, heslo a slib je nutné chápat jako hierarchicky uspořádaný systém. Pouze tyto tři ideové pilíře dělají skauta skautem, členem světového bratrstva. Existoval-li by zákon sám o sobě, stala by se z něj soustava pouček a pravidel, nařízení a tradic, tedy ideologie. Ideologie, která by místo toho, aby vyzývala člověka k následování a umožňovala mu orientovat se bez zbytečných ztrát ve standardních situacích, odděluje

---

<sup>18</sup> BŘICHÁČEK, Václav, et al. *Skautskou stezkou: Základní příručka pro skauty a skautky*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1998. s. 22.

člověka od skutečné svobody, od skutečného – a tedy riskantního rozhodování, od každého skutečného vztahu Já – Ty.

Skautský slib pokazuje, na to, že pokud jej chceme opravdu správně dodržovat a proměnit jej v život, nesmíme se omezit pouze na ideologii zákona, ale musíme hledat v dialogu, jak má být v konkrétním životě obecná směrnice zákona naplňována. Platí zde však i opačná vazba, tak jako nemůže existovat zákon bez slibu, nelze, aby existoval samotný slib bez konkrétních ustanovení zákona. Teprve v zákonu a heslu dosahuje duchovní rovina slibu své podstaty.

## 1.6. Poslání skautingu

Posláním skautské výchovy je ovlivnit vývoj mladých lidí tak, aby vhodně rozvíjeli své duchovní, rozumové a sociální schopnosti. Skautské hnutí se přitom zaměřuje na jedince, jakožto odpovědného občana, jehož hodnoty mají být povzneseny postupnou sebevýchovou, což je základ skautské metody. Jeden ze základních prvků této metody je skautský slib a zákon, které představují zcela dobrovolné rozhodnutí jedince snažit se co nejlépe dodržovat stanovený etický kodex chování. Podle Baden-Powella jsou slib a zákon hodnoty, na kterých by měla být společnost postavena. Tento hodnotový systém má mladým lidem vytvářet lepší svět, ve kterém „naleznou uspokojení jako jednotlivci a budou hrát konstruktivní roli ve společnosti.“<sup>19</sup> Toho je dosahováno zapojením jedince v letech, kdy se formuje jeho osobnost, do výchovného procesu. Cílem tohoto procesu je vychovat z člověka samostatného, solidárního, uvědomělého a zodpovědného jedince.

Skauting zaujímá k výchově mladých lidí holistický přístup. Každého mladého člověka chápe jako jedinečnou bytost, jež je komplexní osobností, která je nedílnou součástí světa, ve kterém žije. Dnes na mladého člověka působí hned několik faktorů, které jej ovlivňují, řada z nich může být negativních. Čím dál tím více děti si neumí poradit se svým volným časem a oddávají se tak stále častějšímu sledování televize či hraní her na počítači, které mohou zvyšovat agresivitu u dětí a především mají za následek nedostatek kontaktu s ostatními lidmi. Právě skauting má mladému člověku

---

<sup>19</sup> ZAJÍC, Jiří. *Myšlenkové základy skautingu: Edice Vůdcovská zkouška*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2000. s. 50.

pomoci najít smysl svého života, nabídnout mu zábavu a dostatek přátel a ukázat mu jiný způsob využití volného času.

## 1.7. Skautský životní styl

Jedním ze základních ukazatelů životního stylu člověka je způsob, jakým využívá svůj volný čas. Definicí životního stylu nelze přesně vymezit. Můžeme jej definovat například jako souhrn životních forem, jenž jedinec aktivně prosazuje. „Zahrnuje hodnotovou orientaci člověka, projevuje se v jeho chování i ve způsobu využívání a ovlivňování materiálních i sociálních životních podmínek.“<sup>20</sup>

System hodnot, které se utváří prostřednictvím aktivity jedince a životních podmínek je u každého zcela individuální. Lidi tak lze rozlišit na základě toho, jakou váhu volnému času přisuzují. Pro někoho je volný čas vhodný ke splnění restů, někdo se věnuje zábavě, svým koníčkům, skautingu. Jednání člověka ve volném čase můžeme posoudit podle toho, kolik je ochoten vynaložit úsilí a aktivity pro dosažení svých cílů. Dalším ukazatelem životního stylu jsou vztahy s ostatními lidmi a sociální interakce. Na jeho utváření se ve značné míře podílí také rodina, přátelé, organizace, které jedinec navštěvuje, tedy i skauting.

Mnoho členů skautské hnutí, má tendence žít jistým životním stylem a podílet se aktivně na činnosti organizace. A to nejenom v mládí, stále více lidí se skautingu věnuje i v dospělosti. Věk v tomto případě není směrodatný. Skautský životní styl se od běžného životního stylu odlišuje v několika bodech. První znakem je snaha převést získané zásady, jež jsme si osvojili v dětství, do pozdějších životních etap. To znamená, neustálé tvůrčí rozvíjení v souvislosti s nárůstem úkolů, které se před člověkem vynořují s přibývajícím věkem. Tento způsob života se do jisté míry mění, ale udržuje a vědomě pěstuje skautská pravidla morálky a mezilidských vztahů.

Dalším znakem je pobyt v přírodě. Jednou z podstatných činností skautingu je činnost v přírodě, její ochrana a poznávání. Už světlušky a vlčata jsou vedeny k lásce a úctě k přírodě, učí se jak v přírodě nejenom přežít, ale především žít a užívat si ji. Pobyt v přírodě se s přibývajícím věkem liší. Od táboření a výletů se přechází k hlubším

---

<sup>20</sup> PÁVKOVÁ, Jiřina, et al. *Pedagogika volného času*. 3. aktualizované vydání. Praha: Protál, 2008. s. 29.

ekologickým otázkám, k praktickým krokům v péči o přírodu. Často se skauti podílejí na správě rezervací, budují stezky či pečují o ohrožené druhy zvířat.

Vytváření přátelských skupin je typickým rysem skautského životního stylu. To platí u všech věkových kategorií. Členové skautské organizace hledají, co je navzájem spojuje, v čem si mohou pomáhat a pěstují v sobě odpor ke konzumnímu způsobu života. Neznamená to, že by skauti nepoužívali technické vymoženosti, pouze se snaží o to, aby se tyto věci nestaly jejich hlavním, či snad dokonce jediným životním cílem. Proto ještě dnes dává většina skautů přednost trávení volného času v přírodě, než u televize nebo počítače, neboť si uvědomují, že mnoho krásných zážitků – hluboké a trvalé vztahy mezi přáteli, četba vynikajících knih, vlastní tvůrčí práce – je na dosah a zadarmo.

Ke skautskému životnímu stylu neodmyslitelně patří pozitivní činy a šíření dobré nálady mezi ostatní lidi. Skauti se snaží svým chováním odlišit od „průměru“ lidí, chtějí být spolehlivou oporou a neformální autoritu. Typickým rysem skautské povahy je neustálé hledání. Stále je čemu se učit. Ať už se vzdělávat anebo vychovávat sebe či ostatní, naučit se něco nového, zdokonalit se v tom starém, lépe žít. Skaut, rover či oldskaut se snaží po celý svůj život uplatňovat skautské ideály, žít v souladu mezi životem v oddíle a ve škole, v přátelském kruhu a v zaměstnání. Důležitá je především orientace ve vlastním životě. Znat své slabé a silné stránky, osobní vlastnosti, kritické situace, ve kterých selháváme. Umět dávat najevo své přednosti a netrápit se se svými slabostmi. Vědět, jak se v dané situaci zachováme. Díky skautingu dosáhneme lepšího a hlubšího porozumění, lépe odhadneme vlastní možnosti a meze a dokážeme se orientovat v duchovních cílech, které přesahují život každého z nás.

## **1.8. Skauting a jeho pozice v dnešní době**

Na mladou generaci jsou dnes kladený stále větší a náročnější úkoly, než tomu bylo dříve. Hlavní proměna je způsobena zejména proměnou komunikačních možností a stále se zvyšujících technologických nároků, díky nimž mladí lidé nezískají dostatečné vzdělání, nezapojí se do pracovního procesu a nemají dostatek sociálních dovedností. Tato skupina lidí je velmi ohrožená. Dochází u ní k rozpadu rodinných vazeb, objevují se sociální rizika včetně těch velmi agresivních, jakými jsou drogy, společensko-

politický extremismus anebo zakládání sekt. Typické je dnes propadnutí konzumnímu způsobu života, který je sobecký a odlidštělý.

Současná generace mladých lidí dnes tráví nejvíce času novými informačními technologiemi, elektronická pošta se masově začlenila do jejich životního stylu. Stále méně komunikují prostřednictvím psaní dopisů, či komunikace tváří v tvář. Do životního stylu mládeže bezesporu patří také zvyk sledování televize, který může vyústit až v závislost.<sup>21</sup>

Pro děti a mládež je nezbytné trávit volný čas kvalitně. Vzhledem k tomu, že jde o jedince, kteří procházejí sociálním zráním a jejich osobnost je doposud neustálená, je nezbytné, aby trávili čas organizovaně. V tomto případě jsou vyhovující zejména „aktivity připravené odborníky na základě pedagogiky volného času za pomoci materiálového zázemí a v kolektivu jedinců zaměřených stejným směrem.“<sup>22</sup> Takto připravený volný čas má velmi pozitivní dopady. Právě skautská organizace dětem a mládeži tuto možnost nabízí.

Zejména lidé, kteří mají problémy ve svém běžném životě, a kteří bývají odmítáni svým okolím, mají ty nejlepší předpoklady pomáhat jiným a přijmout principy skautingu. Skauting nabízí člověku smysluplné bytí, možnost orientovat se ve vztahu k sobě samému, ostatním lidem, ale i k přírodě. Skautská výchova klade důraz na odpovědný život, globální myšlení, morálku solidarity a snaží se členům nabídnout tvořivý a nekonzumní životní styl. Toho všeho mladý člověk dosáhne, pokud je plně oddán cíli skautingu, jeho principům a metodě. Nicméně tato výchovná nabídka není určena každému. Ne všichni mladí lidé jsou vhodnými potencionálními členy hnutí. Pro mnoho lidí skauting představuje pouze způsob, jak vhodně trávit odpoledne. Jakmile opustí skautskou organizaci, přestanou ctít veškeré zásady a zákony, jimiž se pravý skaut řídí po celý svůj život a to nejenom na družinovkách. V tomto případě je skautská výchova zcela zbytečná a nikdy nedosáhne svého cíle.

---

<sup>21</sup> WINN, Marie. *The Plug-In Drug : Television, computers and family life*. 25. vydání. New York: Penguin Group, 2002. s. 38.

<sup>22</sup> SAK, Petr; SAKOVÁ, Karolína. *Mládež na křižovatce: Sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. První vydání. Praha: Svoboda servis, 2004. s. 70.

## 2. Dítě jako formující se osobnost

Chceme-li pochopit jednání dětí a ovlivnit je záměrnou výchovou, je nezbytné porozumět jejich osobnosti. Pod tímto pojmem rozumíme souhrn „velkého množství vlastností a rysů, které charakterizují určitého jedince, tvoří jeho totožnost, odlišují jej od ostatních lidí a tvoří jakousi osobitou strukturu, která se však neustále vyvíjí.“<sup>23</sup> Osobnost dítěte se utváří od nejútlejšího věku a rozvíjí se postupně, na základě životních zkušeností, na prostředí, sociálních vztahů a podobně. Osobnost dítěte se výrazně liší v různých věkových kategoriích, jejichž pořadí je zákonité a nelze jej vynechat. V každém vývojovém stádiu se dítě mění a k jeho výchově je nutné používat odlišné metody. Tohoto faktu si je skauting plně vědom, a proto byl vytvořen systém, ve kterém jsou děti a mládež rozděleni do tří věkově odlišných skupin. Jedná se o kategorie vlče - světluška, skaut - skautka, rover - rangers. Doplnkovou kategorií tvoří starší činovníci, kteří se sdružují pod názvem old-skauti. Abychom však lépe porozuměli osobnosti jedince v jednotlivých vývojových etapách, charakterizujeme si je.

### 2.1. Období mladšího školního věku – vlče a světluška

Toto období je významné především vstupem dítěte do školy. Jde o podstatnou změnu v celém dosavadním způsobu života a pro většinu dětí jde o velkou zátěž. Dítě, které si doposud pouze hrálo, má nyní společenské povinnosti - školní povinnosti - musí se delší dobu koncentrovat, vykonávat soustavnou práci a je také kontrolováno autoritou. Musí se také obejít na delší dobu bez rodičů a zapojit se do nového kolektivu. To vše u něj může vyvolat maladaptivní projevy: „dítě odmítá vstávat, nechce se mu do úkolů, je unavené, podrážděné, hůře spí a jí, bolívá ho hlava, bývá často nemocné, neobvyklé není ani selhání dobře upevněných návyků či aktualizace dosud skrytých vad a obtíží.“<sup>24</sup> Zmíněné projevy obvykle samy postupem času odezní, v některých případech se však mohou stupňovat a poznamenat tak negativně první třídu dítěte anebo dokonce celou školní docházku.

---

<sup>23</sup> VÁCLAV, Břicháček, et al. *Psychologie: Edice Vůdcovská zkouška*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 8.

<sup>24</sup> ŠIMÍČKOVÁ ČÍŽKOVÁ, Jitka, et al. *Přehled vývojové psychologie*. 2. nezm. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 84.

Pro tento věk je typické rozšíření zájmů a citových vazeb z původního zaměření na rodinu také na ostatní společenské skupiny, jakými mohou být třída, družina, oddíl. Děti začínají být zvědavé a osvojují si tvořivý přístup ke světu, přestávají mít zájem pouze o hru a chtějí se něco nového naučit a dozvědět. Do života dítěte tohoto věku vstupují nové autority, jakými je učitel, rádce družiny či oddílu. Těmto autoritám se postupně podřizuje a přijímá nové názory celkem bez kritiky. Světluška či vlče se začínají srovnávat se svými vrstevníky, což s sebou může přinášet frustrace, snížení sebedůvěry. Proto je nezbytné vést dítě dobrým směrem, vštípit mu kladné návyky, správně jej motivovat. S růstem věku si dítě začíná uvědomovat svou příslušnost ke skupině vrstevníku – družině, třídě, oddílu. Pociťuje stále větší touhu někam patřit, vznikají první, avšak velice nestabilní, party.

Nezbytným prvkem, jenž ovlivňuje vývoj dítěte, je hra. „Hra je dobrovolná činnost, která je vykonávána uvnitř pevně stanovených časových a prostorových hranic, podle dobrovolně přijatých, ale bezpodmínečně závazných pravidel, která má svůj cíl v sobě samé a je doprovázena pocitem napětí a radosti a vědomím „jiného bytí“ než je „všední život.“<sup>25</sup> Hra je pro dítě téměř to samé, co je pro dospělého jedince práce. Právě hra je stěžejním bodem každého programu pro světlušky a vlčata. Hrou se děti učí koordinovat své pohyby, rozvíjet myšlení, fantazii. Hra je pokládána za způsob tréninku a učení. Měla by být nápaditá, pestrá a rozvíjet talent a osobnost dítěte. Pravidla hry by měly být jednoduché, stručné a snadno pochopitelné. Postupně, s přibývajícím věkem, se děti seznamují se skautskou metodikou a skautskou výchovou. Opět prostřednictvím hry.

Pro období mladšího školního věku je charakteristická strukturální změna organismu. Vývoj dítěte je doprovázen individuálními rozdíly. Především děvčata obvykle mírně předbíhají ve svém vývoji chlapce a to až o čtvrt roku. Hlavním znakem je tělesný růst a růst hmotnosti, který se zpomaluje až kolem osmého roku.<sup>26</sup> U dítěte se zklidňuje motorický rozvoj, pohybová koordinace se tak stává přesnější a cílenější. Velký pokrok je zaznamenán u senzomotoriky a intelektu, což dítěti umožňuje vykonávat náročnější činnosti vyžadující větší pozornost, citlivost a přesnost. Nadále přetrvává výrazná aktivita dítěte, které se rádo pohybuje a pohyb je vhodným

---

<sup>25</sup> HUIZINGA, Johan. *Homo ludens*. První vydání. Praha: Dauphin, 2000. s. 20.

<sup>26</sup> ŠIMÍČKOVÁ ČÍŽKOVÁ, Jitka, et al. *Přehled vývojové psychologie*. 2. nezm. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 94.

prostředkem, jak se navrátit po náročné činnosti do duševní pohody. Rodiče by proto měli své potomky v pohybových aktivitách podporovat a přihlásit je například do různých sportovních organizací.

Hlavním motivačním prostředkem u této věkové kategorie je stát se skautem a skautkou. Aby se jim dítě mohlo stát, musí splnit nováčkovskou zkoušku, díky níž děti získají základní dovednosti a znalosti z několika kategorií – sport, příroda, vlastenectví, zdravotní věda, skautské dovednosti a znalosti, výtvarné dovednosti. Po splnění této zkoušky musí absolvovat světluškovskou, respektive vlčáckou přísahu a po dosažení minimálního skautského věku se smí dítě stát řádnou skautkou či skautem.

## 2.2. Období dospívání - skaut a skautka

Věk skautský je věkem bouřlivým a plným stresu. Děti prožívají pubertu a dorůstají na práh dospělosti. Což se odráží v kladení stále větších nároků na dospívajícího jedince ze strany dospělého, musí se přizpůsobit normám chování, které dospělá společnost vyžaduje, měl by si zvolit budoucí povolání, přizpůsobit se vrstevníkům a vytvořit si svou vlastní životní filozofii. Spolu s těmito společenskými tlaky se navíc objevují také biologické a psychologické změny. Obvyklým jevem je odchod ze skautské organizace právě v tomto věku, kdy je skautská výchova neefektivnější. Proto je nezbytné, aby skautští vůdci nabídli mladým dětem pestrý a zábavný program, který by je dokázal v organizaci udržet i v tomto kritickém období.

Pro období dospívání je typické zrychlení vývoje nejen mezi dívkami a chlapci, ale i u téhož pohlaví, neboť hranice nástupu jednotlivých fází je zcela individuální. Mezi zásadní fyzické změny patří intenzivní růst končetin i trupu (chlapci vyrostou až o 22cm).<sup>27</sup> Objevují se druhotné pohlavní znaky, chlapcům se mění hlas. V závěru puberty se růst končetin postupně zpomaluje a fyzický vzhled jedince se relativně ustálí.

Období dospívání lze rozdělit také na období prepuberty, které nastupuje u děvčat okolo desátého roku a u chlapců o rok později a na období puberty, které u dívek začíná okolo 12,5 roku a u chlapců ve 13 letech.<sup>28</sup> V období prepuberty se zejména u chlapců objevuje neobratnost a nekoordinovanost pohybů. Díky zrychlenému

---

<sup>27</sup> BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I*. První vydání. Liberec: Skauting, 1992. s. 102.

<sup>28</sup> ŠIMÍČKOVÁ ČÍŽKOVÁ, Jitka, et al. *Přehled vývojové psychologie*. 2. nezm. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 102.



růstu není ojedinělé ani zhoršení fyzické výkonnosti. Proto by se měla fyzická aktivita podporovat a rozvíjet také v rámci družinových schůzek a to prostřednictvím her, zaměřených na motoriku, zvýšení fyzické kondice a vytrvalost.

Působením sexuálního pudu se objevuje u jedince labilita v chování a zejména časté střídání nálad. V tomto období dochází k podstatným změnám v projevu myšlení, především se rozvíjí abstraktní a logické myšlení. Častým jevem je rozvoj fantazie v podobě denního snění. Mívá mnohdy dobrodružný a v pozdější době také erotický charakter. Pokud nemá dítě dostatek kvalitního programu a zábavy, může snění zabrat podstatnou většinu jeho času.

V prepubertě je již dobře rozvinuta řeč, nicméně projev bývá nekoordinovaný a překotný a je proto nezbytné projevy nenásilně procvičovat, například pomocí her, kdy má jedinec vysvětlit pravidla ostatním členům družiny. Vhodným způsobem procvičování řeči je také příprava projevů na různé divadelní scénky.

V období puberty se vyrovnává rozdíl mezi tělesným a psychickým vývojem. Fyzický růst se zpomaluje a začínají se rozvíjet především psychické funkce. Tvar těla dostává dospělou podobu, nicméně růst může pokračovat pomalým tempem až do adolescence. Díky harmonizaci tělesných proporcí dochází ke zlepšení pohybové koordinace. Pubescent se na svět začíná dívat racionálně, lpí daleko více na rozumových zdůvodněních. To vše by mělo být rozvíjeno vhodně zvoleným programem na družinových schůzkách. Typické je pro pubescenta také unáhlené hodnocení, tzv. radikalismus a neakceptování kompromisů. Rozvíjí se mravní cítění, smysl pro čest a zodpovědnost za vlastní činy, což uplatní skauti při skládání skautského slibu.

Co se týče sociálního vývoje dítěte, dochází k uvolňování závislosti od rodičů. Mladý jedinec navazuje stále více kontaktů se svými vrstevníky, kteří se sdružují podle zájmů. Důležitý je pocit sounáležitosti a pevného přátelství. Dospívající člověk se často bouří proti autoritám – v rodině, ve škole, ale i v oddíle. Není to nevděk, ani neúcta, ale nutné vývojové stádium. Často je toto období psychology nazýváno jako druhou fází vzdoru.<sup>29</sup>

Pro tuto věkovou skupinu je nutné vytvořit kvalitní a zábavný program. Vůdci, pracující se skauty a skautkami musí volit vhodné hry, způsob učení, ale i zábavu a práci. Hry jsou brány velmi vážně a jsou při nich striktně dodržována pravidla. Děti tohoto věku dávají přednost hrám, ve kterých uplatní svůj důvtip, postřeh, úvahu

---

<sup>29</sup> ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. První vydání. Praha: Portál, 2001. s. 233.

a motorickou obratnost před stolními hrami. Mizí hry úkolové a objevují se velké strategické hry v přírodě, ve kterých je možné uplatnit svou fyzickou i psychickou zdatnost, postřeh, organizační vlastnosti. Skauti a skautky se věnují také pracovním činnostem, což může být považováno za nenásilnou přípravu do světa práce. Vytvářejí si nejenom určité dovednosti (zacházení s nástroji, vaření, apod.), ale také styl práce. Zároveň si ověřují, co dovedou, co ještě nezvládají, co je baví, a tak se mohou začít vytvářet první předpoklady pro výběr školy a povolání.

### **2.3. Období adolescence - rover a rangers**

Adolescence „začíná biologickou změnou (která propuká v období puberty) a vrcholí ve vytváření sociální role (dosažení nezávislosti). V této etapě je ukončeno období dětství, které je vystřídáno obdobím dospělosti.“<sup>30</sup> Hlavním úkolem adolescenta je utvořit si svou vlastní identitu a hodnoty, přijmout normy společnosti, osamostatnit se od rodičů a najít si vhodného partnera pro život.

V tomto období se stává většina roverů a rangers vedoucími nových družinek a oddílů. To co se doposud naučili, touží předávat dál. Výchova je zde nahrazena sebevýchovou, roveři kladou důraz na život v pravdě, dodržují skautské zákony a snaží se využít vše, co se doposud naučili. Tito mladí lidé se obvykle sdružují v roverský kmen. Ten zpravidla již nevede žádný vedoucí, ale na jeho chodu se podílejí všichni stejnou měrou. Roveři a rangers mají možnost realizovat své neuskutečněné plány a ideály. Často se zapojují do chodu celého střediska. Pořádají vzdělávací akce pro vůdce a vůdkyně z jiných okresů, organizují výpravy do hor, mezinárodní setkání, výlety za poznáním.

V roverském věku je bohužel častým jevem odchod mnoha mladých lidí ze skautské organizace. Důvodem může být nedostatek času, který souvisí s nástupem na vysokou školu anebo se založením rodiny.

---

<sup>30</sup> KASSIN, Saul. *Psychologie*. První vydání. Brno: Computer Press, 2007. s. 341.

### **3. Skautské středisko Kruh Frýdek**

Skautské středisko Kruh obnovilo svou činnost v závěru roku 1989. Od té doby se situace ve středisku výrazně změnila. Skauti si odkoupili od města Frýdek-Místek dům, který vlastními silami zrekonstruovali, uspořádali několik akcí pro veřejnost, kde představili svou činnost. V roce 1996 navštěvovalo středisko Kruh nejvíce dětí v historii, celkem 301. Od té doby se počty začaly snižovat a dnes jej navštěvuje pouze 197 dětí.<sup>31</sup> Středisko se potýká s nedostatkem vůdců a vůdkyň v jednotlivých oddílech. V letošním roce opouští po téměř šestnácti letech pozici střediskového vůdce Pavel Kika, který zatím nenašel vhodného nástupce. Kromě toho tíží středisko nedostatek financí na splácení půjčky a opravu skautského domu. Nicméně i přes tyto všechny potíže se snaží jeho členové pokračovat ve skautské činnosti.

#### **3.1. Vznik a vývoj střediska Kruh Frýdek**

Již od roku 1911 praktikoval Antonín Benjamín Svojsík spolu se svými studenty s žižkovské reálky skautské ideály a založil první skautský oddíl v Čechách. Ve Frýdku-Místku se tato myšlenka uchytila až s desíletým zpožděním. Hlavními důvody mohla být válka a nedostatek informací o nově vznikajícím hnutí. Teprve v roce 1919 přednesl zakladatel českého skautingu Svojsík propagační přednášku o skautingu v Ostravě. Ta zaznamenala obrovský úspěch a následujícího roku začaly v tomto městě vznikat první oddíly. Na přelomu let 1920-1921 vznikl také první skautský oddíl ve Frýdku, jehož vůdcem se stal Rudolf Krasula. Členů postupně přibývalo, proto se oddíl 18. listopadu 1922 rozdělil na tři nové oddíly:

1. oddíl skautů Frýdek – vůdce V. Stratil
2. oddíl skautů Frýdek – vůdce G. Pilečka
3. oddíl skautů Místek – vůdce J. Jaroš přezdíváný Čert

V téže době vznikl 1. dívčí oddíl společný pro Frýdek i Místek. V roce 1924 skautské oddíly zorganizovaly „Skautské dny,“ při nichž prezentovali svou činnost na veřejnosti. Jejich práce se těšila značné oblibě a do organizace se hlásili další noví

---

<sup>31</sup> Počty členů střediska Kruh vycházejí z každoroční registrace členů. Viz tabulky v příloze.

členové, především mladší děti, vzniká tak smečka vlčat. Dne 11. 4. 1940 byla skautská organizace díky II. světové válce rozpuštěna.<sup>32</sup>

Po skončení války se většina bývalých činovníků a vůdců zapojila opět do skautské činnosti. Obnovovaly se bývalé oddíly a zakládaly se nové. V tehdejší okrese v roce 1945 působilo šest středisek: Frýdek, Místek, Karlova Huť, Frenštát, Frýdlant a Šenov. Frýdecké středisko tvořilo 11 oddílů. Obnovená organizace nefungovala dlouho. Již v roce 1948 byla zatčena skupina 19 skautů a příslušníků katolické mládeže, která byla obviněna za „provinění a nedovolené ozbrojování, rušení obecného míru, vytvoření organizace, jejímž cílem bylo vydávání a rozšiřování ilegálních letáků a časopisů a příprava podmínek pro svržení lidově demokratického režimu.“<sup>33</sup> Mnozí z obviněných dostali podmíněný trest šest měsíců.

Po pražském jaru byl Junák ve Frýdku obnoven Rudolfem Štěpánkem – Jestřábem. Díky jeho iniciativě se ještě téhož roku frýdecký skauting rozrostl na šest oddílů. Roku 1968 organizují frýdečtí skauti tábor na Hadince v Oderských vrších, který byl současně také rádcovským kurzem. Díky nedostatku táborového vybavení byl tento tábor společný s ostravskými skauty. O rok později začali skauti z Frýdku organizovat samostatné 14 denní tábory na Hřčavě.

31. srpna 1970 byla skautská organizace již potřetí násilně potlačena. Vedoucím oddílu, kteří byli náboženského vyznání, bylo zakázáno pokračovat v činnosti. Ostatní členové mohli přejít do Pionýra. Tuto nabídku však žádný z frýdeckých skautů nepřijal. Skauti zorganizovali poslední dvoudenní výlet do Kroměříže, kde vyčerpali veškeré finance oddílu a doufali, že režim brzy padne, aby mohli pokračovat ve své činnosti. Na počátku 70. let skauti vstoupili do organizace TISu – svazu pro ochranu přírody a krajiny, pod jehož záštitou založili klub mladých ochránců přírody<sup>34</sup>. Díky tomuto způsobu mohli skauti pokračovat ve své činnosti. Klub mladých ochránců přírody vedl Rudolf Štěpánek – Jestřáb s Ing. Annou Slívovou. Mladí skauti – ochránci se zabývali činnostmi, jakými byla výroba krmítek pro ptactvo, organizovali výlety do hor, scházeli se u táboráku. V roce 1980 přišli komunističtí představitelé na to, kdo se pod organizací TISu skrývá, a proto ji zrušili. Nicméně skupina mladých nadšenců ve své činnosti pokračovala, aniž by byla pod záštitou jakékoliv jiné organizace. Z této party

---

<sup>32</sup> KOCICH, Václav; ŠTĚPÁNEK, Rudolf. *Sborník k 10. výročí obnovení skautingu ve Frýdku 1989-1999*. Dobruška: Skautské středisko Kruh, 2000. s. 8.

<sup>33</sup> Tamtéž s. 8.

<sup>34</sup> Tamtéž s. 12.

křesťanské mládeže později vzešlo jádro činovníků, kteří ochotně spolupracovali při obnově skautingu v roce 1990. Již v únoru 1990 zahájily svou činnost 2. oddíl skautů, skautek, světlušek a vlčat ve Frýdku. Vznikly v prostředí místní katolické farnosti, nicméně byly od samého počátku otevřeny pro všechny mladé lidi, kteří o tuto činnost projeví zájem. V tomto roce středisko Kruh navštěvovalo 214 dětí, z nichž se 72 zúčastnilo letních 14 denních táborů pod vedením 11 činovníků. Středisko Kruh má mezi veřejností obrovský úspěch a počet jeho členů se rychle rozrůstá - roku 1996 jej navštěvuje už 301 dětí a mládeže. Bohužel tento rok je poslední, kdy hranice členů překračuje 300. Od této chvíle se počet členů snižuje. V současné době navštěvuje středisko 197 dětí a mládeže.

### **3.2. Organizační struktura střediska Kruh**

System skautské výchovy, který se ve středisku Kruh používá, je velmi dobře propracován a často se stal vzorem jiných organizací pracujících s dětmi a mládeží. Členové střediska jsou rozděleni do čtyř kategorií podle věku a pohlaví. Chlapci od 6 do 11 let jsou ve skautské terminologii nazýváni vlčata. Dívky téhož věku se nazývají světlušky. Jejich vedoucí je starší chlapec respektive děvče, které prošlo řadou kurzů a má dostatečné schopnosti a znalosti. Chlapcům ve věku 12-16 let se přezdívá skauti a stejně starým dívkám se říká skautky. Starší členové se nazývají roveři a rangers. Tato skupina se již neschází pravidelně na družinových schůzkách. Její náplní je pořádat různé vzdělávací, kulturní akce pro ostatní členy střediska. Poslední kategorii tvoří old-skauti. Zde patří starší činovníci, kteří se podílí na chodu střediska (střediskový vůdce, hospodář) anebo ti, kteří založili své rodiny a přestali se na chodu střediska aktivně podílet, nicméně se stále považují za skauta.

Vůdcem skautského střediska Kruh byl od roku 1990 do roku 1993 Rudolf Štěpánek – Jestřáb. Následně jeho funkci převzal Pavel Kika, který ji vykonává dodnes. Každé středisko ke své činnosti potřebuje také hospodáře, jenž by se zabýval financemi a účetnictvím jednotlivých oddílů. Tuto funkci od roku 1994 zastává Ing. Václav Kocich.<sup>35</sup> Středisko vytváří několik oddílů, a má tak již svou právní subjektivitu. Jeho

---

<sup>35</sup> KOCICH, Václav; ŠTĚPÁNEK, Rudolf. *Sborník k 10. výročí obnovení skautingu ve Frýdku 1989-1999*. Dobrá: Skautské středisko Kruh, 2000. s. 3.

činnost koordinuje středisková rada, která se schází jednou měsíčně a účastní se jí vždy všichni vůdci jednotlivých oddílů, střediskový vůdce, popřípadě hospodář, vyžaduje-li to situace. Pro chod celého střediska je nezbytná také funkce zdravotníka a funkce duchovního rádce, na kterého se může obrátit například při zařizování bohoslužeb na letním táboře a v mimořádných situacích.

### **Oddíly střediska Kruh**

Skautské středisko Kruh od roku 1990, kdy zahájilo svou činnost, tvořily oddíly skautů, světlušek a vlčat ve Frýdku. Specifický byl zejména 1. oddíl Oglala, který se inspiroval indiánskou tematikou. Tento oddíl však v roce 2005 zanikl kvůli nedostatku členů a časové vytíženosti jeho vůdců. V současnosti tvoří středisko Kruh šest oddílů, z nichž jsou dva koedukované a čtyři nekoedukované:

- 2. oddíl skautek Čochtani - dívky ve věku 12-16 let
- 2. oddíl skautů - chlapci ve věku 12-16 let
- 2. smečka vlčat - chlapci ve věku 6-11 let
- 2. roj světlušek Bludičky - dívky ve věku 6-11 let
- 1. oddíl Staré Město – chlapci a dívky ve věku 6-16 let
- Oddíl Dobrá – chlapci a dívky ve věku 6-16 let<sup>36</sup>

Celkem středisko navštěvuje 197 dětí a mládeže. Starší mládež se podílí na vedení jednotlivých družin, chodu oddílu a také činnosti celého střediska. Oddíly, které vytváří středisko, vedou jednotliví oddíloví vůdci, kteří jsou starší osmnácti let, aby tuto činnost mohli řádně vykonávat, musejí mít splněnou čekatelskou a vůdcovskou zkoušku a většinou také zdravotnický kurz. Každý vůdce oddílu se spoléhá na rádce jednotlivých družin, se kterými jednou do měsíce pořádá oddílovou radu, na které projednává veškeré nezbytné informace pro chod oddílu. Každý oddíl tvoří zhruba dvě až tři družiny. Společně se scházejí na měsíčních oddílovkách, pořádají oddílové akce do hor, za kulturou a jednou ročně jezdí na 14. denní letní tábory, které jsou odměnou za celoroční snahu a úsilí každého člena.

---

<sup>36</sup> KIKA, Pavel, et al. *Kronika střediska Kruh*. 1990. s. 128.

### **3.3. Náplň činnosti střediska Kruh**

O skautech je všeobecně známo, že se pravidelně scházejí ve své klubovně na družinových schůzkách, chodí na výlety do přírody, za kulturou a v létě táboří obvykle v podsadových stanech a spoléhají se pouze sami na sebe. Také skauti střediska Kruh vykonávají tuto činnost, organizují akce pro veřejnost, učí děti novým věcem a snaží se o návrat k přírodě. Největší množství času frýdeckých skautů však zaberou přípravy na jednotlivé akce, především na čtrnáctidenní letní tábory. Aby bylo vše perfektně připraveno, začínají jednotliví vůdci s organizací téměř půl roku dopředu. Kromě toho se skauti do značné míry podílejí na opravě a údržbě skautského domu, což vyžaduje velké množství času a úsilí. Vzhledem k tomu, že většina vůdců a činovníků ve skautském středisku již pracuje nebo studuje a má vlastní rodinu, je pro ně skauting velmi časově náročnou aktivitou.

#### **Družinové schůzky**

Každý oddíl ve středisku Kruh je tvořen dvěma nebo třemi družinami, které se jedenkrát týdně pravidelně scházejí na družinových schůzkách. Všechny družiny se dále scházejí společně jednou za měsíc na oddílových schůzkách. Každá družina má svůj pokřik, kterým se každý týden vítá a loučí. Během schůzek děti procvičují znalosti a dovednosti, které jsou uvedeny ve skautské respektive světluškovské stezce – učí se zdravotědu, skautské základy, zajímají se o přírodu i o kulturní památky. Kromě toho je na programu také sport, rukodělné práce, zpěv, dramatická výchova. Program je přizpůsoben věkové kategorii, pro kterou je určen a do jisté míry závisí také na zkušenostech a tvořivosti rádce, který jej připravuje. Nesmí chybět ani kvalitní hry, při kterých se dítě odreaguje, pobaví, ale také naučí něco nového. Každá družina má svou celoroční družinovou hru, kdy mezi sebou soutěží jednotlivci. Družinová hra má vždy určitou tematiku (putování historií, pustý ostrov, apod.) a započítává se do ní také docházka, chování, výsledky z různých testů. Člen družiny, který nasbírá nejvíce bodů je v závěru roku oceněn. Na podobném principu funguje také oddílová schůzka. Rozdíl je pouze v tom, že v celoroční oddílové hře mezi sebou soutěží celé družiny. Vítězná družina většinou získá výlet za odměnu. Družinová schůzka i oddílová schůzka trvají přibližně hodinu a půl.

## **Výlety za poznáním**

Činnost během roku ožívají skauti jednodenními či vícedenními výlety. Většina oddílů podniká měsíčně jeden až dva výlety, a to obvykle do hor anebo se vydávají za kulturou. Nicméně v některých oddílech nejsou výlety stabilní součástí programu, a pokud se uskuteční, je to výjimečná událost. Tato situace může být způsobena nedostatkem vůdců, neochotou dětí výletů se zúčastnit. Ovšem právě výlety jsou akce, na kterých se prohlubuje přátelství mezi členy družiny, děti se vzájemně lépe poznají a vyzkoušejí si činnosti, které by v klubovně jinak vyzkoušet nemohli.

Skauti ze střediska Kruh velmi často navštěvují chatu Barnošku, kterou mají od roku 1993 pronajatou od Lesů ČR. Chata se nachází na úbočí Trávného v Beskydech. Navíc si pronajímají další chaty, převážně pro hromadné akce, kterých se účastní až 40 lidí anebo v případě konání rádcovských kurzů. Není-li možnost objednat chatu, vypraví se skauti na jednodenní výlet do Moravskoslezských Beskyd, případně navštíví výstavy či divadelní představení. Stálou tradicí je zejména každoroční výšlap k mohyle na Ivančenu, která se nachází pod Lysou horou. Mohyla byla vybudována jako reakce na popravu osmnácti skautů z Ostravy, kteří byli pro svou odbojovou činnost zastřeleni na svátek svatého Jiří v závěru II. světové války.<sup>37</sup> Pochodu na Ivančenu se zúčastňují stovky skautů z celé republiky.

## **Akce pro veřejnost**

Frýdečtí skauti se snaží reprezentovat také ne veřejnosti. Během svého působení zorganizovali spoustu méně i více úspěšných akcí. Již v roce 1990 proběhla první z nich. Jednalo se o Mikulášskou nadílku, která se uskutečnila ve skautském domě. Pro velký úspěch byla pořádána také v roce 1991. Od roku 1993 až do roku 1998 skauti pravidelně oslavovali Den sesterství. Program se skládal z různých scének, písniček, soutěží. Byla to vhodná příležitost, jak přiblížit veřejnosti svou činnost. Od roku 1999 proběhlo několik velmi úspěšných ročníků Karnevalů, které skauti pořádali v nedaleké sokolovně ve Starém městě.<sup>38</sup>

---

<sup>37</sup> *Beskydy.cz* [online]. Frýdlant nad Ostravicí: 1998 [cit. 2010-04-16]. Kamenná mohyla Ivančena. Dostupné z WWW: <<http://zajimavosti.beskydy.cz/content/beskydy-historicke-zajimavosti-pamatna-mista-zajimavosti-kamenna-mohyla-ivancena.aspx>>.

<sup>38</sup> KIKÁ, Pavel, et al. *Kronika střediska Kruh*. 1990.



Mezi největší a snad i neúspěšnější akci, kterou frýdecké středisko Kruh vymyslelo a uskutečnilo, bezesporu patří Skautské dny, proběhnuvší v roce 2004. Cílem akce bylo upozornit širokou veřejnost na existenci skautského střediska Kruh Frýdek, přiblížit jim svou činnost a získat finance na opravu zdemolovaného skautského domu.

### **Závody**

Každé dva roky se pravidelně pořádají závody skautů a skautek, tzv. Svojsíkův závod. Mezitím probíhají závody pro mladší světlušky a vlčata. Účastníci závodu musí splnit na trati dlouhé asi pět kilometrů řadu úkolů, které ověřují základní skautské znalosti a dovednosti – znalost rostlin a dřevin, morseova abeceda, uzlování, stavba stanu, zdravotní péče, znalost zvířat. Soutěží se v šestičlenných družstvech, které se utkají s ostatními skauty v okresním kole. Dvě neúspěšnější družstva postoupí do kola krajského a opět neúspěšnější družstvo do kola celorepublikového.

### **Tábory**

Letní tábory jsou vyvrcholením a odměnou za celoroční skautskou činnost. V současné době tábory pořádá mnoho volnočasových organizací. Skautské tábory se od ostatních v mnoha směrech odlišují. Účastníci tábora se velmi dobře znají z dřívější činnosti v oddíle oproti těm dětem, které jedou na tábor bez předchozí zkušenosti a souzněním s danou organizací. Odlišný je také program, jehož součástí není pouze zábava, ale i práce. Táborníci si sami vaří, dokončují stavby, sekají dřevo do kamen a zajišťují mnoho jiných úkolů nezbytných pro chod tábora. Skautské tábory jsou charakteristické svým vzhledem a materiálním zabezpečením. Tábor je pořádán v přírodě, daleko od lidí, kde se skauti spoléhají jen sami na sebe. Nejoblíbenějším tábořištěm střediska Kruh je tábořiště Borsučí na Bílé nedaleko slovenských hranic. Výbava tábora je prostá, ale funkční – polní kuchyně, několik hangárů a indiánské tee-pee, podsadové stany a koupelnu v tomto případě nahrazuje nedaleký potok. Skauti po dobu čtrnácti dnů žijí bez jakýchkoliv technických prostředků a snaží se o harmonii člověka s přírodou. Hojná účast na táborech jen dokládá, jak jsou skautské tábory populární.

### **3.4. Materiální a finanční zabezpečení střediska Kruh**

Středisko Kruh sídlí od roku 1990 v klubovně na Kostikovém náměstí ve Frýdku ve druhém patře, které středisku pronajímá město. V roce 2001 byla skautům učiněna nabídka odkoupení si za symbolickou jednu korunu od města celý dům a provozovat v něm svou činnost. Vzhledem k narůstajícímu počtu členů a větším nárokům na prostor středisko tuto nabídku přijalo, byť byl dům ve velmi špatném technickém stavu. A tak se skauti bez jakýchkoliv finančních prostředků pustili do přestavby. Bylo nutné opravit a zesílit všechny stropy, opravit krov a staticky zajistit přístavbu se sociálními zařízeními. Poté následovaly další práce, jakými byla oprava elektroinstalace, rekonstrukce ústředního vytápění, rekonstrukce sociálních zařízení, opravy vnitřních omítek a vybudování nových kluboven na půdě. Práce probíhaly od roku 2001 až do roku 2006 a to výhradně svépomocí. Firma byla přizvána pouze na výměnu střechy a položení sádrokartonu. Hlavní náplní střediska se tak stalo získávání financí na opravu skautského domu. Ministerstvo školství přispívá zhruba 70% potřebných nákladů, zbylých 30% si musí středisko zajistit samo.<sup>39</sup> A to pomocí různých prodejů drobných předmětů, brigádami v lese, veřejnými sbírkami. Všichni členové platí každoroční registrační poplatek, jehož podstatná část je určena pro skautské ústřední orgány a zbytek jde do střediskové pokladny. Další finance Kruhu poskytuje také město, nicméně ty stačí pouze na pokrytí energie. I přes tyto veškeré potíže, se kterými se středisko Kruh dlouhodobě potýká, nabízí dětem plnohodnotnou a bohatou činnost a poskytuje jim důstojné zázemí pro jejich aktivity.

### **3.5. Budoucnost střediska Kruh**

Středisko Kruh má v dnešní době 197 členů, což je o 20 dětí více než v loňském roce. Je tedy patrné, že situace se poměrně zlepšila. Problém s nedostatkem vůdců však nadále pokračuje. Kritický je zejména nedostatek členů ve 2. oddíle skautů. Aby mohl oddíl fungovat, musí mít minimálně 14 členů, čemuž odpovídá dnešní počet skautů. Dojde-li k úbytku členů, 2. oddíl skautů zanikne.

---

<sup>39</sup> KIKA, Pavel, et al. *Hospodářský deník střediska Kruh*. 1990. s. 54.

Středisko Kruh si stanovilo několik vizí, které by chtělo do roku 2011 splnit. Jde především o zvýšení počtu vůdců, v každém oddíle mít alespoň tři až čtyři družiny, splatit veškeré dluhy, které velmi zatěžují skautskou činnost, opravit skautský dům, sehnat stálé tábořiště, obměnit zastaralou táborovou základnu a vzdělávat vůdce a rádce na vzdělávacích akcích. Kruh by chtěl zopakovat také velmi úspěšnou akci pro veřejnost z roku 2004. Domnívám se, že vize střediska jsou splnitelné. Středisko má sice na jednu stranu nedostatek členů a vůdců, avšak dosavadní členové mají ten nejlepší potenciál a chuť středisko opět obnovit a posílit. Nejaktivnější složkou jsou mladí roveři a rangers, kteří se podílejí na chodu oddílu, mají dostatek elánu a síly v činnosti frýdeckého střediska pokračovat. Tito mladí lidé přinášejí řadu nových teorií, zkušeností, které získali na vzdělávacích akcích, čímž středisko neustále renovují a modernizují. I přesto, že dnes moderní společnost uznává jiné volno-časové aktivity, především ty komerční, a mládež je všeobecně vystavena pochlebování a podbízení ze všech stran, existuje mnoho nadšených mladých lidí, kterým není situace ve středisku Kruh lhostejná. Skauting se stal náplní jejich života, životním stylem a jen těžko by dokázali středisko opustit a vzdát se všech hodnot a ideálů, které se naučili a které se staly průvodcem jejich života.

O tom, že se skauting dokáže stát celoživotní záležitostí, může vyprávět řada old-skautů ze střediska Kruh. Mezi nejvýznamnější osobnosti old-skautů patří bezesporu Rudolf Štěpánek – Jestřáb, Pavel Kika a Petr Jonák – Papírek. Tito členové se aktivně podílejí na správě celého střediska Kruh, často nad rámec svých povinností. I přesto, že mají již své rodiny a zaměstnání, tráví velké množství času organizačními záležitostmi, které si středisko vyžaduje. Jezdí na čtrnáctidenní letní tábory, pořádají závody a akce pro skauty. To vše dělají bez nároků na jakoukoliv finanční odměnu. Jedinou odměnou je jim pocit, za dobře odvedenou práci a spokojený dětský úsměv. Lze konstatovat, že to je ten důvod, proč všichni tu námahu podstupují už celá léta. Skauting se pro ně stal symbolem života. Dal jejich životu smysl. I přes pokročilý věk se tito old-skauti řídí skautskými zásadami a předávají dále skautské hodnoty a ideály. Skauting výrazně ovlivnil také jejich rodiny. Všichni příbuzní začali rovněž po vzoru svých otců středisko Kruh navštěvovat a stali se jeho dlouholetými a čestnými členy.

Mohu říci, že skauting dokáže člověka nadchnout v každém věku a toto nadšení mu může vydržet do konce života. Skauting není pouze prázdná fráze, není to pouze kroužek, kde děti stráví odpoledne a odejdou domů, bez jakéhokoliv duševního

obohacení. Skauting je životní styl. Ten, kdo se skautem stal je jim rád a je hrdý na to, že smí nosit kroj na veřejnosti, setkávat se jednou ročně na Ivančeně pod Lysou horou s dalšími skauty z celé republiky. Je hrdý na to, že jej spojují s ostatními skauty hodnotové principy, které se snaží dodržet. Skaut žije život naplno, aktivně, nezahálí doma a nenudí se. Snaží se neustále něco podnikat, je posedlý touhou po nových věcech, po poznání, neustále se vzdělávat, umět číst stopy zvířat, dorozumívat se morseovou abecedou, ale také se naučit mluvit před ostatními, naslouchat a neobracet se zády k nikomu, kdo potřebuje pomoc.

Na závěr bych chtěla zmínit významné skautské osobnosti, pro které se skauting stal životním stylem, patří mezi ně například bývalý prezident České republiky Václav Havel, filozof a profesor Erazim Kohák, psycholog Václav Břicháček, vědkyně a bývalá předsedkyně Akademických věd Helena Illnerová, profesor Karlovy Univerzity a prezident České křesťanské akademie, katolický kněz Tomáš Halík, přední český malíř a výtvarník, držitele Oskara Theodor Pištěk, filmový režisér Václav Vorlíček.<sup>40</sup>

Skauting a jeho myšlenky jsou stále aktuální. Důležité je především skauting vhodně propagovat na veřejnosti, dokázat zaujmout všechny věkové kategorie, nabídnout jim něco nového, co si ještě nezkusily a především je motivovat natolik, aby ve skautské organizaci vydržely dobrovolně co nejdéle. Skauting tuto sílu má, o čemž hovoří 250 miliónů skautů, kteří skautskou organizací prošli od roku 1907.<sup>41</sup>

---

<sup>40</sup> *Skautský svět: Junák - svaz skautů a skautek v ČR* [online]. 2007 [cit. 2010-04-18]. Skautské osobnosti. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/skautske-osobnosti/>>.

<sup>41</sup> NAGY, László. *250 miliónů skautů*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. s. 166.

## Diskuze

V teoretické části bakalářské práce jsem se zaměřila na fenomén skauting. Jeho vývoj, základní principy a metody. Následně jsem se zajímala o skautské středisko Kruh, neboť se jako jedno z mála jiných skautských středisek potýkalo s velkým problémem – rekonstrukcí skautského domu a nedostatkem nákladu na jeho opravu. I přes veškeré problémy středisko nadále dobře prosperuje a zajišťuje zajímavý a plnohodnotný program jak mladším, tak starším skautům a skautkám. Je s podivem, že i v moderní společnosti, která nabízí dětem řadu jiných, přitažlivějších aktivit, skauting získává stále více členů do svých řad. Důvodem může být právě moderní, přetechizovaná společnost, zahlcena nespočtem automobilů, počítačů, telefonů. Skauting nabízí lidem únik od těchto civilizačních faktorů. Jeho členové se ztotožňují se skautskými ideami a skauting se pro ně stává nezbytnou součástí života. Skauta nenavštěvující skautskou organizaci na první pohled nerozlišíme od jiného dítěte (tedy v případě, nemá-li skaut na sobě kroj). Nicméně rozdíl mezi skauty a neskauty je velký. Skauting zanechal v dítěti nesmazatelné stopy. Dítě je ovlivněno na celý život, můžu konstatovat, že v dobrém slova smyslu. Skaut je rozvážný, pravdomluvný člověk, ochotný pomoci každému kdykoliv a kdekoliv. Nelpí na technických pokrocích a ubírá se více do přírody. Umí si poradit v nepředvídatelných situacích a ví, jak se správně chovat.

Často jsem se zabývala otázkou, zda se v dnešní moderní společnosti může stát skauting životním stylem.

Ve sféře volného času se rozhoduje o rozvoji talentu dítěte a naplnění jeho zájmů a potřeb, na druhé straně se tlumí tendence k negativnímu sociálnímu zrání. Proto je nezbytné, aby mládež trávila volný čas efektivně. Dnes je mladým lidem nabízena řada způsobů, jak využít svůj volný čas. Děti mohou navštěvovat rozmanité kroužky se speciálním zaměřením, ať už jde o kroužky dramatické, hudební, sportovní anebo počítačové. Mládež, navštěvující tyto volno-časové organizace ve většině případů touží zapadnout do kolektivu a po delší době, naplní-li kroužek jejich očekávání, se s ním ztotožní a začne se chovat tak, jak je to po ní vyžadováno. Aby se stala daná aktivita pro dítě životním stylem, musí jej zcela pohltnout, nabídnout mu něco nového, zajímavého, dát mu zážitky, které v obyčejných situacích nezažije. A právě skauting je tuto nabídku schopen uspokojit.

## **4. Praktická část**

### **4.1. Úvod**

V teoretické části jsem se zabývala otázkou, zda se může stát skauting životním stylem člověka. V praktické části jsem se snažila tuto otázku ověřit. A to prostřednictvím metody dotazníkového šetření, kterou jsem uskutečnila ve skautském středisku Kruh Frýdek. Mým hlavním úkolem bylo zjistit, zda dokáže skauting v dnešní moderní době svým členům ještě něco nabídnout, ovlivnil-li jejich chování a pokud ano, jakým způsobem. Dotazovala jsem se respondentů, rozdělených do tří věkových kategorií – 14-18 let, 19-23 let a 24-30 let. Získané odpovědi jsem následně srovnávala.

### **4.2. Výzkumná strategie**

K mému výzkumu jsem použila metodu kvantitativního výzkumu, a to z toho důvodu, že získává omezený počet informací o velkém množství jedinců. Tato metoda je vyhovující také díky tomu, že je relativně rychlá, přesná a výsledky jsou nezávislé na výzkumníkovi. Nicméně má i svá negativa a těmi mohou být nevhodně formulované otázky, špatně zvolený vzorek či nepravdivě zodpovězené otázky ze strany respondentů.

Také musím uvést, že jsem byla sama členkou zmiňovaného střediska Kruh Frýdek, čehož mohu příznivě využít, neboť znám problematiku skautingu a zejména situaci střediska Kruh. Nicméně můj pohled přináší řadu omezení a rizik, jimiž bych mohla tuto práci negativně ovlivnit. V některých případech budu muset svou pozici opustit a působit jako nezaujatý pozorovatel, aby práce nepozbyla validitu.

Součástí mého výzkumu byl také předvýzkum. Cílem bylo otestovat srozumitelnost a jednoznačnost otázek. Předvýzkum jsem provedla na menším vzorku, než byl vzorek vlastního výzkumu, tedy na 25 respondentech. Předvýzkum jsem uskutečnila proto, že kdyby se vyjevily některé problematické otázky, kterým respondenti neporozumí, anebo kdyby u otázek chyběly některé varianty odpovědí, byla bych nucena dotazník upravit. Pokud však bude vše v pořádku a dotazování zadání dotazníku porozumí, mohu jej použít pro vlastní výzkum.

### 4.3. Stanovení hypotéz

Jak už jsem zmínila výše, mým cílem bylo zjistit, zda se může stát skauting životním stylem. Abych mohla na toto tvrzení najít vhodnou odpověď, stanovila jsem si několik hypotéz:

**H1:** Většina skautu všech věkových kategorií začala navštěvovat skautskou organizaci pouze z toho důvodu, aby se doma nenudili.

**H2:** Věková kategorie 19-23 let bude na skautingu oceňovat možnost naučit se něco nového ve větší míře, než skauti ve věku 14-28 let.

**H3:** Generace 19-23 let a 24-30 let věnuje skautským záležitostem více času než generace mladší, tj. 14-18. letá.

**H4:** Skauti ve věku 14-18 let budou častěji navštěvovat jiné zájmové kroužky než skauti ve věkové kategorii 19-23 let.

**H5:** Skauti ve věkové kategorii 24-30 let budou věnovat skautingu více času než skauti ve věku 14-18 let.

**H6:** Většina skautu všech věkových kategorií se nebude řídit skautskými zásadami

**H7:** Většině skautu všech věkových kategorií skauting přinesl nové přátele a zážitky.

**H8:** Nejmladší věková kategorie nebude chtít vést ve skautském duchu své děti.

**H9:** Skauti ve věku 14-18 let si častěji vybírali skauting z toho důvodu, aby se doma nenudili, než skauti ve věku 19-23 let.

**H10:** Nejmladší věková kategorie skautu se častěji domnívá, že skaut brzy skončí, než se domnívají skauti ve věku od 19-23 let.

**H11:** Skauting jako životní náplň se častěji objevuje u nejstarší věkové kategorie, než u skautu ve věku 14-18 let.

### 4.4. Navrhované techniky sběru dat

Na základě studia literatury věnované sociologickému výzkumu jsem využila v mém případě metodu dotazníkového šetření, resp. písemného dotazování. Oproti jiným formám šetření je právě tato pro mne nejvhodnější. A to z toho důvodu, že je časově poměrně nenáročná, je levná, nedochází při ní k nežádoucímu ovlivnění působením

osoby tazatele. Také mi tato metoda umožnila získat relativně velký vzorek dotazovaných.

Dotazník je koncipován tak, aby umožnil potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz a pomohl mi dopracovat se k cíli výzkumu. Dotazník obsahuje standardizovaný soubor otázek, na které lze vybrat pouze některé ze stanovených odpovědí. Výhoda těchto otázek spočívá v tom, že se snadno porovnávají a vytváří tabulky, neboť obsahují jen malý počet kategorií. Nicméně na druhé straně respondentům neumožňují slovní vyjádření, a tak bývá podaná informace dosti omezená. Druhým typem otázek, které dotazník obsahuje, jsou otevřené otázky, které umožňují dotazovaným možnost vyjádřit názor vlastními slovy. Tato varianta otázek je flexibilnější a poskytuje bohatší informace než otázky standardizované. Na druhé straně bývají odpovědi na tyto otevřené otázky velmi těžce zpracovatelné. Aby byly výsledky průzkumu užitečné, musela jsem otázky formulovat velmi pečlivě. Také jsem se snažila vyhnout otázkám, které byly zavádějící či dvojznačné. Součástí dotazníku je také instruktáž jak dotazník správně vyplnit.

#### **4.5. Výběr vzorku a místa výzkumu**

Cílovým souborem výzkumu jsou členové skautského střediska Kruh Frýdek ve věku od 14 do 30 let. Bylo osloveno 99 respondentů z celkového počtu 197 členů skautského střediska Kruh. Rozdělení účastníků na základě příslušnosti k pohlaví nebylo nijak rozhodující, proto jsem jej nezaváděla. Výběr této věkové kategorie jsem zvolila z toho důvodu, že je takto starých členů ve středisku poměrně velký počet, navíc jsou takto staří skauti nejvíce zasaženi skautskými hodnotami.

#### **4.6. Metody vyhodnocování a interpretace získaných dat**

Při zpracování materiálů bylo nutné nejdříve verifikovat stanovené hypotézy. „Ověřování hypotéz předchází hodnocení a uspořádání údajů do určitých tříd tak, aby pomocí třídění a klasifikace bylo možné sebraná data využít k formulaci obecnějších



poznatků v souladu s cíli výzkumného úkolu.<sup>42</sup> Nejdříve jsem posoudila úplnost všech údajů a jejich vhodnost pro následné zpracování. V případě, že byla některá data neúplná či nesprávná, byla jsem je nucena vyřadit. Následně jsem provedla zpracování dat prostřednictvím matematických výpočtů a metodou obsahové analýzy získaných údajů. Na závěr jsem realizovala procentuální a grafické zhodnocení jednotlivých odpovědí na zadané otázky, které doprovázejí tabulky pro lepší přehlednost.

#### **4.7. Průběh a organizace výzkumu**

Samotná příprava výzkumu byla časově velmi náročná. Předcházelo ji pečlivé prostudování literatury, zabývající se skautingem a skautskou výchovou. Nezbytné bylo nashromáždit informace, které se týkají střediska Kruh Frýdek. V neposlední řadě také psychologickou literaturu a publikace, vhodné ke zpracování kvantitativního výzkumu. Následně jsem se začala zabývat výzkumnou otázkou, stanovením hypotéz a sestavením vhodného dotazníku, což považuji za nejproblematičtější část celé práce.

Výzkumná část práce proběhla v době od 9. ledna 2010 do 10. února 2010. Bylo nutné navštívit všechny družinové akce, na kterých byl skautům dotazník rozdán. Dále jsem musela navštívit také některé členy střediska Kruh osobně, protože někteří z nich se už aktivně ve skautské organizaci neschází, nicméně jsou stále jejím členem. Všichni respondenti byli s dotazníkem předem seznámeni a bylo jim objasněno, jakým způsobem mají při vyplňování dotazníků postupovat. Samotné vyplnění dotazníků dotazovaným nezabralo více jak 15-20 minut.

---

<sup>42</sup> SURYNEK, Alois; KOMÁROVÁ, Růžena; KAŠPAROVÁ, Eva. *Základy sociologického výzkumu*. První vydání. Praha: Management Press, 2001. s. 137.

## 5. Interpretace výsledků

### Otázka č. 1: Proč jsi začal (a) chodit do skautu?

Možnosti odpovědi: a) bylo to přání rodičů

b) po vzoru sourozence, který do skautu již chodí

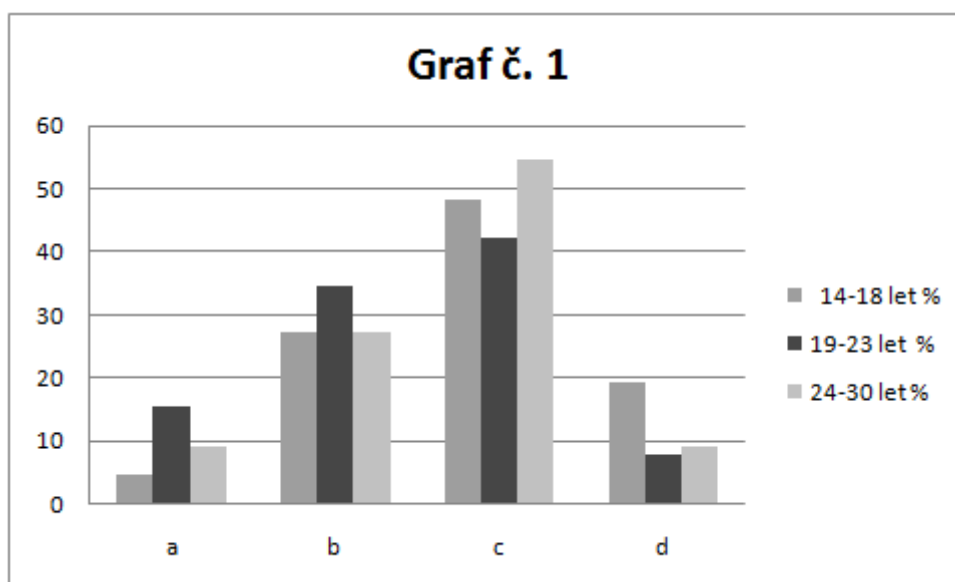
Odpověď <sup>43</sup>	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	13	21	0	0	0	0	13	13,1
b	30	48,4	0	0	0	0	30	30,3
c	18	29	14	53,8	8	72,7	40	40,4
d	1	1,6	12	46,2	3	27,3	16	16,2

Možnosti odpovědi: a) bylo to přání rodičů

Odpověď <sup>43</sup>	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	3	4,8	4	15,4	1	9,1	8	8
b	17	27,4	9	34,6	3	27,3	29	29,3
c	30	48,4	11	42,3	6	54,5	47	47,5
d	12	19,4	2	7,7	1	9,1	15	15,2

43

**Graf č. 1: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – důvod, proč začali navštěvovat skautskou organizaci**



<sup>43</sup> N v tomto případě vyjadřuje absolutní četnost, % vyjadřují relativní četnost.

### Vyhodnocení otázky:

U otázky: „Proč jsi začal chodit do skautu?“ mohli respondenti zvolit pouze jednu z nabídky odpovědí. Z tabulky č. 1 vyplývá, že nejčastější odpovědí byla odpověď C: do skautu mě přivedl kamarád. Z 99 respondentů si ji zvolilo 47, tj. 47,5%. Zatímco nejméně častou odpovědí byla variant A, kterou označilo pouze 8 respondentů, tj. 8%. Variantu B označilo 29, tj. 29,3% dotazovaných a odpověď D 15, tj. 15,2% respondentů.

### Hodnocení výsledku:

Mým cílem bylo potvrdit tuto stanovenou hypotézu: Většina skautu všech věkových kategorií začala navštěvovat skautskou organizaci pouze z toho důvodu, aby se doma nenudili. Mnou stanovená hypotéza se nepotvrdila. Pouze 15,2% dotazovaných začali skaut navštěvovat z tohoto důvodu. Zbytek respondentů přivedl do organizace buď kamarád, sourozenec anebo jej začali navštěvovat na přání rodičů.

### Otázka č. 2: Na skautu oceňuji nejvíce?

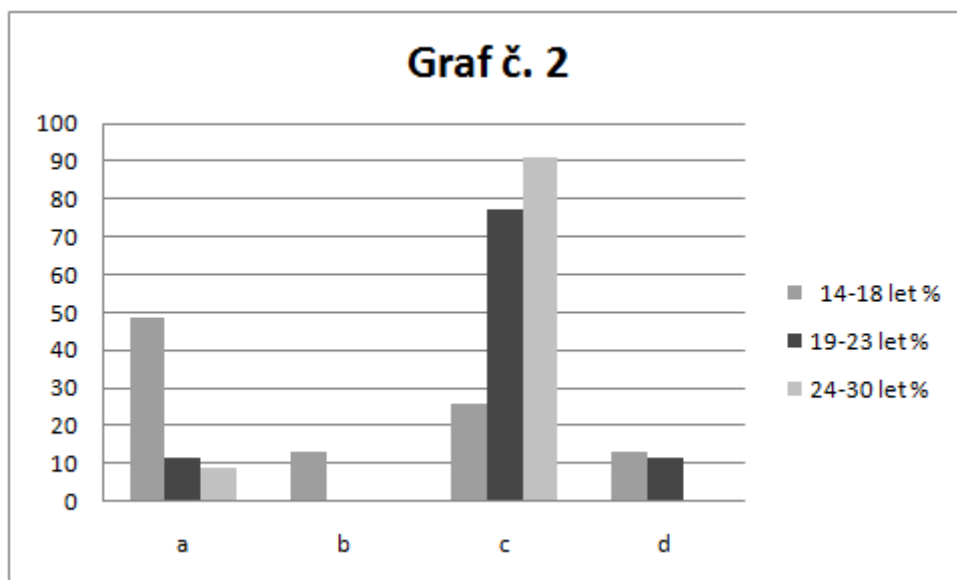
Možnosti odpovědi: a) jedno či více denní akce  
b) hry na družinových schůzkách  
c) možnost naučit se něco nového  
d) alespoň se nenudím doma, skauting je jen výplň mého volného času

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

### Tabulka č. 2: Co respondenti na skautingu oceňují nejvíce?

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	30	48,4	3	11,5	1	9,1	34	34,3
b	8	12,9	0	0	0	0	8	8,1
c	16	25,8	20	77	10	90,9	46	46,5
d	8	12,9	3	11,5	0	0	11	11,1

**Graf č. 2: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – co respondenti na skautingu nejvíce oceňují**



#### **Vyhodnocení otázky:**

Prostřednictvím této otázky jsem se snažila zjistit, co oceňují členové na skautingu nejvíce. Celých 46,5% skautů označilo možnost C. Druhou nejčastěji označovanou variantou bylo A, kterou si vybralo 34,3 % dotazovaných. Možnost B a C označilo pouze 8 a 11 dotazovaných.

#### **Hodnocení výsledku:**

Hypotéza, kterou jsem si stanovila: Věková kategorie 19-23 let bude na skautingu oceňovat možnost naučit se něco nového ve větší míře, než kategorie 14-28 let. Z tabulky a grafu lze vyčíst potvrzení mé hypotézy. 77% respondentů z kategorie 19-23 let si nejvíce cení možnosti naučit se něco nového, získat zajímavé informace. Neoceňuje pouze hry a zábavu, jako věková kategorie 14-18 let. Je pro ně důležité získat nové poznatky a vědění, které jim pomůže k utvoření životních hodnot.

#### **Otázka č. 3: Skautingu věnuji?**

Možnosti odpovědi: a) 1-2 hodiny týdně – družinovka mi stačí

b) družinovky a akce

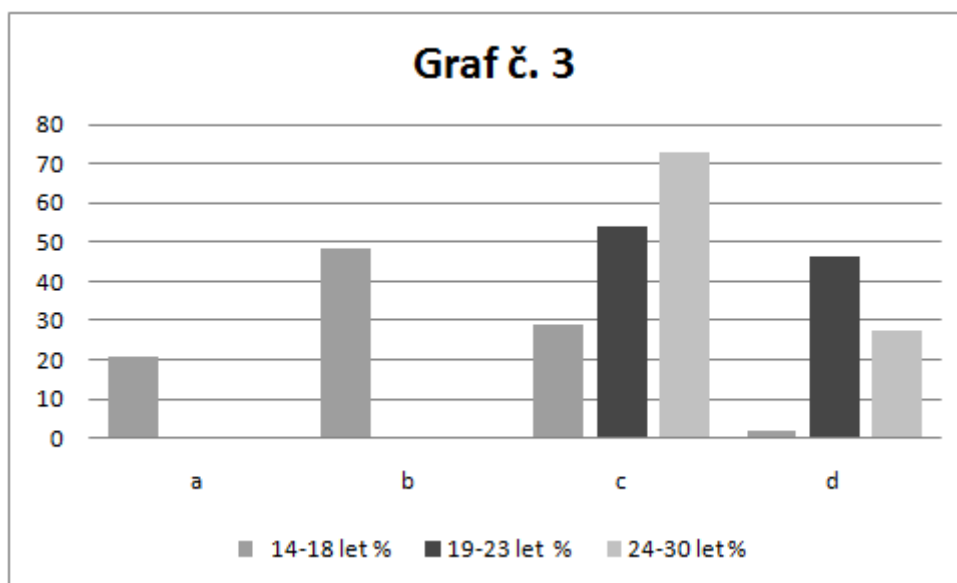
c) 10 hodin týdně - připravuji program, účastním se akcí, věnuji se skautským záležitostem

d) žiju skautingem 10 a více hodin týdně

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

### Tabulka č. 3: Čas, který respondenti věnují skautingu

### Graf č. 3: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – čas věnovaný skautingu



### Vyhodnocení otázky č. 3:

Po vyhodnocení všech odpovědí jsem zjistila, že 40,4% dotazovaných věnuje skautingu 10 hodin týdně, označili tedy variantu C. Pouze 13 respondentů, tj. 13,1% vybralo možnost A, což znamená, že se skautingu věnuje jen v rámci družinových schůzek. 30 respondentů zvolilo možnost B a pouze 16 možnost C.

### Hodnocení výsledku:

Dnešní moderní doba nabízí mládeži široké spektrum volnočasových aktivit, ať už pozitivních či negativních. Mezi pozitivní patří například návštěva divadla, galerií, provozování určitého sportu. K negativním činnostem patří nic nedělání, hraní na automatech, návštěva diskoték a klubů. Nejvyšší nárůst mezi mládeží ve věku 15-18 let však zaznamenala práce s počítačem, viz příloha.<sup>44</sup> I přes tuto nabídku aktivit tráví mládež mnoho času ve skautské organizaci. Především generace starší skautů, tedy

<sup>44</sup> SAK, Petr; SAKOVÁ, Karolína. *Mládež na křižovatce: Sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. První vydání. Praha: Svoboda servis, 2004. s. 70.

věkové skupiny 19-23 a 24-30 let se zabývají skautingem velmi často. Hypotéza k této otázce: Generace 19-23 a 24-30 let věnuje skautským záležitostem více času než generace mladší, tj. 14-18. letá. Tato hypotéza se potvrdila, neboť skutečně tráví pouze 28% skautů ve věku 14-18 let skautingem 10 hodiny týdně. Zatímco ve věku od 19-30 let se stejné době věnuje skautingu 59,5% skautů. Důvodů proč tomu tak je, může být několik: jiný postoj ke skautu, malý zájem o tuto činnost, nedostatek času. Mladí skauti navíc nemají dostatečné zkušenosti k tomu, aby mohli organizovat akce, výlety pro ostatní členy, jako skauti starší.

**Otázka č. 4: Pokud navštěvuješ nějaké kroužky, vyber jaké:**

Možnosti odpovědi: a) navštěvuji pouze skaut

b) dramatický kroužek

c) hudební kroužek

d) pohybový kroužek

e) ruční práce (keramika, výtvarný kroužek)

f) turistický kroužek

g) literární kroužek

h) kroužek počítačů

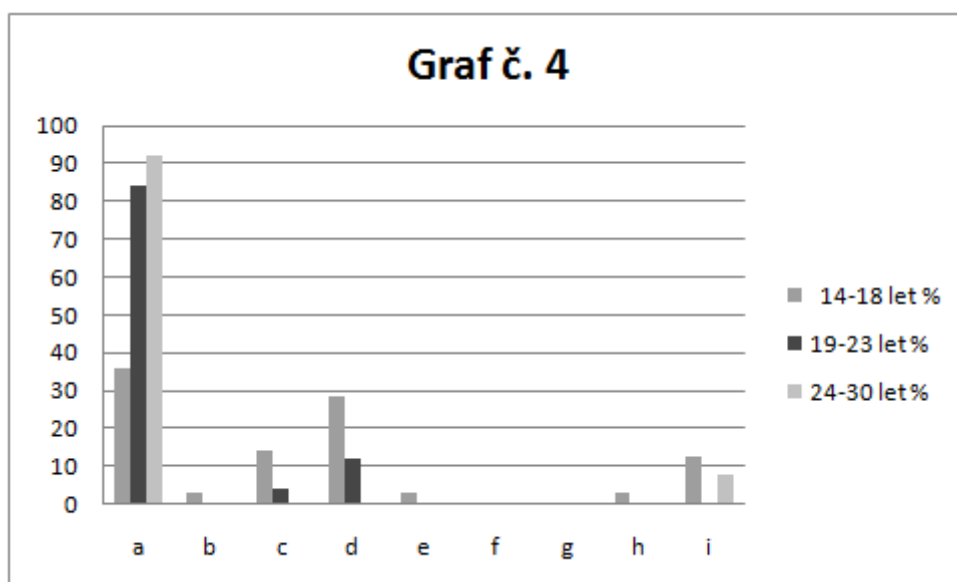
i) jiný, napiš jaký .....

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat více než jednu odpověď.

**Tabulka č. 4: Druhy kroužků, které respondenti navštěvují**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	25	35,7	21	84	12	92,3	58	53,7
b	2	2,9	0	0	0	0	2	1,9
c	10	14,3	1	4	0	0	11	10,1
d	20	28,5	3	12	0	0	23	21,3
e	2	2,9	0	0	0	0	2	1,9
f	0	0	0	0	0	0	0	0
g	0	0	0	0	0	0	0	0
h	2	2,9	0	0	0	0	2	1,9
i	9	12,8	0	0	1	7,7	10	9,2

**Graf č. 4: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – druhy kroužků, které navštěvují**



#### Vyhodnocení otázky:

U této otázky směli respondenti označit více než jednu odpověď. Nejčastěji označovali odpověď A, zvolilo ji 53,7% skautu. Naopak odpověď F a G si nevybral žádný člen. U odpovědi I měli dotazovaní možnost doplnit jakékoliv kroužky, které navštěvují. Zaznamenala jsem tyto odpovědi: ve věku 14-18 let navštěvuje 5 respondentů náboženství, 2 bojové umění, 2 jazykový kroužek. Ve věkové kategorii 24-30 let navštěvuje pouze jeden respondent latinsko-americké tance.

#### Hodnocení výsledku:

Hypotéza: Skauti ve věku 14-18 let budou častěji navštěvovat jiné zájmové kroužky než skauti ve věkové kategorii 19-23 let, se v tomto případě potvrdila. Mohu konstatovat, že starší skauti se věnují daleko méně jiným volnočasovým aktivitám než skauti mladší. Důvodem může být nedostatek volného času, ale také nedostatek vhodných kroužků pro tak starou generaci.

**Otázka č. 5: Věnuješ více času těmto kroužkům anebo se věnuješ více skautingu?**

Možnosti odpovědi: a) věnuji více času svým kroužkům

b) věnuji více času skautingu

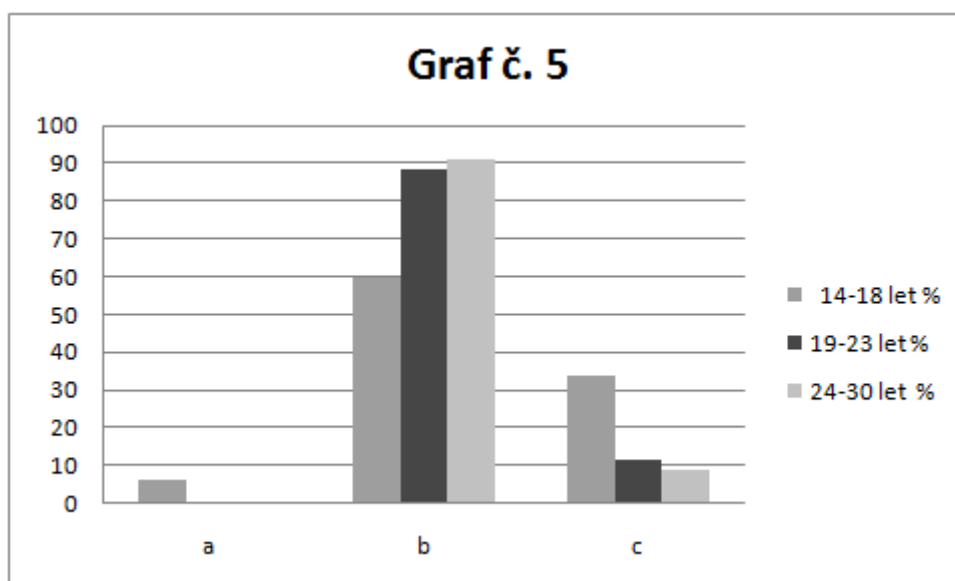
c) svůj čas dělím rovnoměrně mezi skauting a kroužky

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

**Tabulka č. 5: Čemu respondenti věnují více svého volného času**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	4	6,4	0	0	0	0	4	4
b	37	59,7	23	88,5	10	90,9	70	70,7
c	21	33,9	3	11,5	1	9,1	25	25,3

**Graf č. 5: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – zda věnují více času skautingu anebo svým kroužkům**



**Vyhodnocení otázky:**



Tato otázka byla podmíněna otázkou č. 4. Většina respondentů, tj. 70,7% označilo odpověď B. Pouze 4% dotazovaných vybralo odpověď A a odpověď C označilo 25,3% respondentů.

### **Hodnocení výsledku:**

Stanovená hypotéza: Skauti ve věkové kategorii 24-30 let budou věnovat skautingu více času než skauti ve věku 14-18 let. Z grafu lze jasně vyčíst platnost hypotézy.

Starší skauti chápou skauting jinak než jeho mladší členové. Je pro ně důležitý, stal se součástí jejich života a ve velké míře jej ovlivnil. Často se mu věnují na plno a nemají čas na jiné zájmové aktivity. Skauting pro ně znamená velmi mnoho, což dokazuje také vysoký věk respondentů. Kdyby tomu tak nebylo, zcela jistě by ve skautské organizaci dál nesetrvávali.

### **Otázka č. 6: Řídíš se skautingem a jeho zásadami i mimo skautskou organizaci?**

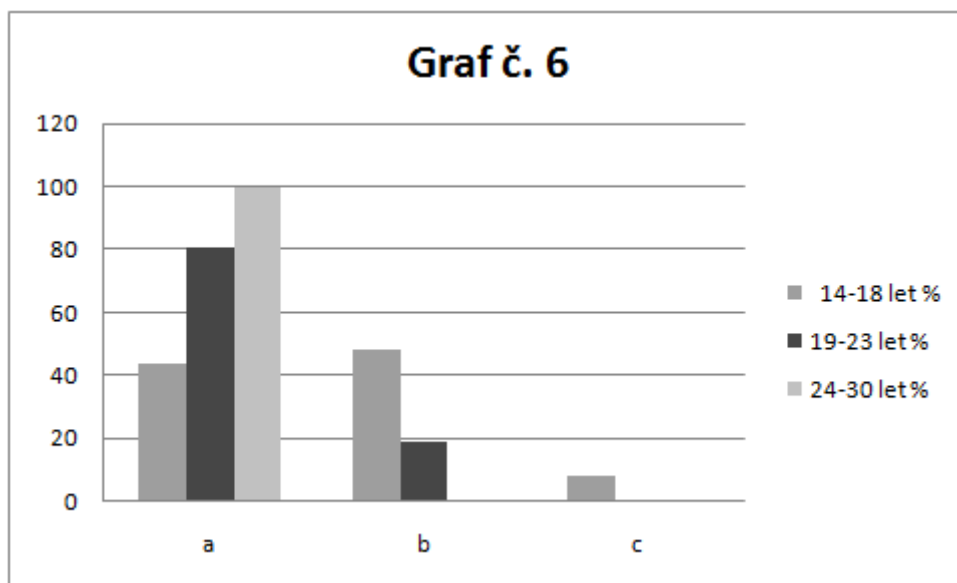
- Možnosti odpovědi: a) ano, samozřejmě. Zásady skautingu jsou pro mne důležité i v běžném životě  
 b) pouze na družinovkách a akcích  
 c) ne, neřídím se skautskými zásadami vůbec

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

**Tabulka č. 6: Zda se respondenti řídí skautskými zásadami také mimo skautskou organizaci**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	27	43,5	21	80,8	11	100	59	59,6
b	30	48,4	5	19,2	0	0	35	35,3
c	5	8,1	0	0	0	0	5	5,1

**Graf č. 6: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – zda se dotazovaní řídí skautskými zásadami také mimo skautskou organizaci**



**Vyhodnocení otázky:**

Odpoověď A na tuto otázku označilo 59,6% dotazovaných, z toho celých 100% skautu ve věku 24-30 let. Zatímco odpoověď C označilo pouze 5,1% členů a těmi byli skauti ve věku 14-18 let. Variantu B si vybralo 35,3% dotazovaných.

**Hodnocení výsledku:**

Hypotéza, kterou jsem si zvolila: většina skautu všech věkových kategorií se nebude řídit skautskými zásadami, se nepotvrdila. Naopak více než 50% respondentů se skautskými zásadami řídí stále a větší třetina se jimi řídí alespoň v době, kdy jsou ve skautu.

**Otázka č. 7: Co mi skauting přinesl?**

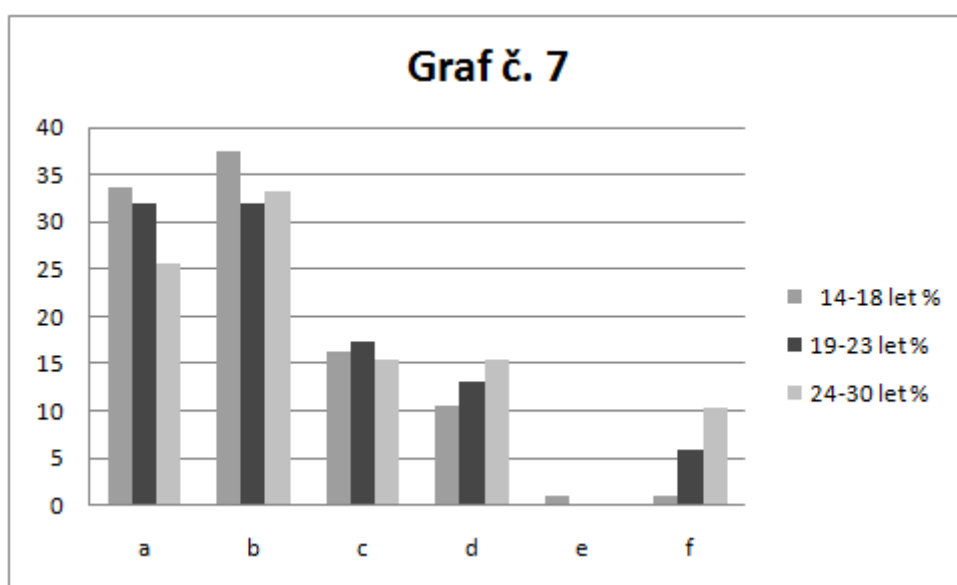
- Možnosti odpoovědi:
- a) spoustu nových kamarádů a přátel
  - b) zážitky
  - c) naučil mne samostatnosti
  - d) naučil mne toleranci
  - e) nic
  - f) něco jiného, napiš co .....

Dotazovaní si mohli z nabídky odpoovědi vybrat více než jednu odpoověď.

**Tabulka č. 7: Co mi skauting nabídnul**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	35	33,6	22	31,9	10	25,6	67	31,7
b	39	37,5	22	31,9	13	33,3	74	35,1
c	17	16,3	12	17,4	6	15,4	35	16,6
d	11	10,6	9	13	6	15,4	26	12,3
e	1	1	0	0	0	0	1	0,5
f	1	1	4	5,8	4	10,3	9	3,8

**Graf č. 7: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – co mi skauting nabídnul**



**Vyhodnocení otázky:**

Respondenti měli možnost označit více odpovědí. Díky tomu se počet celkových odpovědí navýšil. Nejčastější možností bylo B, kterou zvolilo 35,1% dotazovaných. Nejméně častou odpovědí byla naopak odpověď E, kterou označilo jen 0,5% skautů. U možnosti F směli skauti dle svého uvážení doplnit další odpovědi. Dvakrát se objevila odpověď – skauting mne naučil naslouchat ostatním lidem, třikrát odpověď – naučil mne mít pozitivní vztah k přírodě, dvakrát se objevila odpověď – naučil mne odpovědnosti a dvakrát – naučil mne pracovat s dětmi.

**Hodnocení výsledku:**

Hypotéza byla stanovena takto: Většině skautů všech věkových kategorií skauting přinesl nové přátele a zážitky. Tato hypotéza se potvrdila, o čemž svědčí 141

odpovědi z 211. Každému členu skauting něco přinesl, ať už nezapomenutelné zážitky, spoustu kamarádů, naučil ho samostatnosti, toleranci, práce s dětmi. Skauting je tedy obohacující organizace, která svým členům dokáže něco nabídnout. Nabyté zkušenosti mohou někdy v budoucnu vhodně využít.

### Otázka č. 8: Povedeš ve skautském duchu i své děti?

Možnosti odpovědi: a) ano, rozhodně ano

b) možná

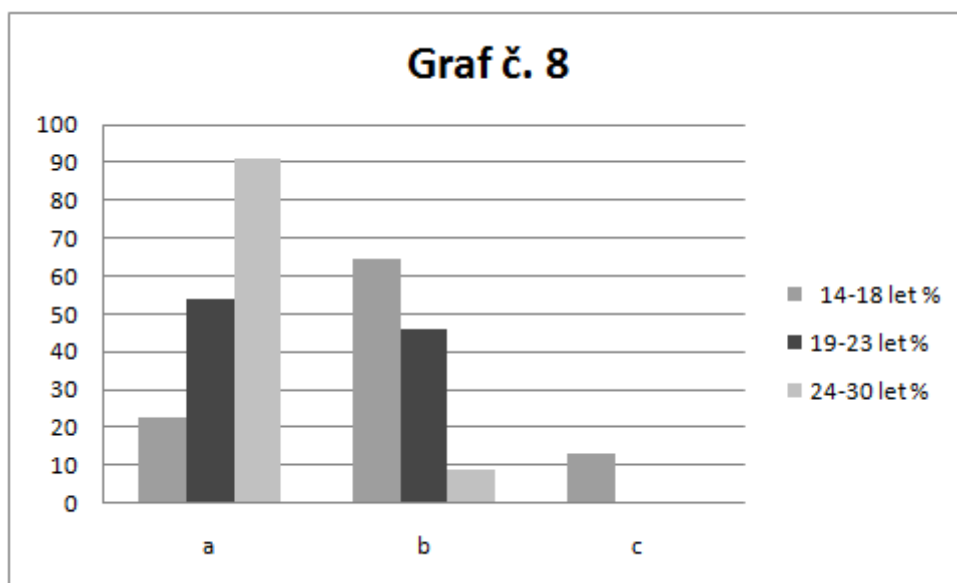
c) ne, v dnešní době jsou už mnohem modernější a lepší kroužky, než je skaut

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

**Tabulka č. 8: Povedou dotazovaní ve skautském duchu i své děti?**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	14	22,6	14	53,8	10	90,9	38	38,4
b	40	64,5	12	46,2	1	9,1	53	53,5
c	8	12,9	0	0	0	0	8	8,1

**Graf č. 8: Srovnání odpovědi všech věkových kategorií – zda povedou dotazovaní ve skautském duchu také své děti**



### Vyhodnocení otázky:

Nejčastěji byla vybírána varianta B, kterou označilo 53 dotazovaných, tj. 53,5%. variantu A označilo 38,4% dotazovaných a variantu C pouze 8,1% skautu ve věku 14-18 let, zatímco skauti od 19-30 let tuto možnost nezvolili ani jednou.

### Hodnocení výsledku:

Hypotéza byla formulována následovně: Nejmladší věková kategorie nebude chtít vést ve skautském duchu své děti.

Porovnáme-li údaje z tabulky a grafu, je patrné, že je hypotéza potvrzena. Mladá generace skautu opravdu jako jediná odpověděla, že své děti ve skautském duchu vychovávat nebude. Důvodem může být nedostatečná vyzrálost respondentů, ale také skutečnost, že pro ně skauting neznamená tolik, co znamená pro respondenty starší.

### Otázka č. 9: Proč jsem si zvolil právě (a) skauting?

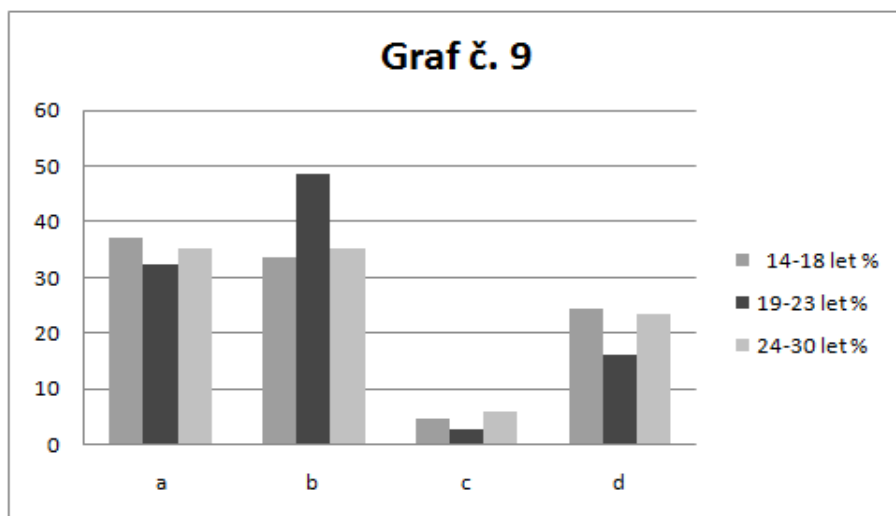
- Možnosti odpovědi:
- a) abych našel / našla nové přátele
  - b) abych se naučil (a) něco nového
  - c) z duchovních příčin
  - d) abych zaplnil (a) volný čas

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat více než jednu odpověď.

### Tabulka č. 9: Hlavní důvod výběru skautingu jako volno-časové aktivity.

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	32	37,2	12	32,4	6	35,3	50	35,7
b	29	33,7	18	48,7	6	35,3	53	37,9
c	4	4,7	1	2,7	1	5,9	6	4,3
d	21	24,4	6	16,2	4	23,5	31	22,1

**Graf č. 9 : Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – hlavní důvod výběru skautingu jako volno-časové aktivity**



#### **Vyhodnocení otázky:**

Dotazovaní si směli opět vybrat více než jednu odpověď na zadanou otázku. Počet odpovědí se tak z obvyklých 99 zvýšil na 140. Variantu A si vybralo 35,7% respondentů, variantu B 37,9%, variantu C 4,3% a variantu D 22,1% respondentů.

#### **Hodnocení výsledku:**

Hypotéza zní: skauti ve věku 14-18 let si častěji vybírali skauting z toho důvodu, aby se doma nenudili, než skauti ve věku 19-23 let. Opět se tato hypotéza potvrdila. Z toho vyplývá, že starší skautská generace začala do skautingu chodit z hlubších příčin, skauting pro ně nebyl jen způsobem, jak se zabavit a nenudit se. Zatímco mladí skauti navštěvují zájmové kroužky, respektive skaut jen aby se zabavili. Což může mít negativní následky. Dítě, které navštěvuje kroužky, aniž by jej naplňovaly a oslovily, do nich přestane velice brzy chodit.

#### **Otázka č. 10: Má skauting podle tebe šanci ještě fungovat?**

Možnosti odpovědi: a) ano, stále je hodně zájemců o skauting

b) skauting táhnou jen zapálení členové, bez nich by velice brzy ukončil svou činnost

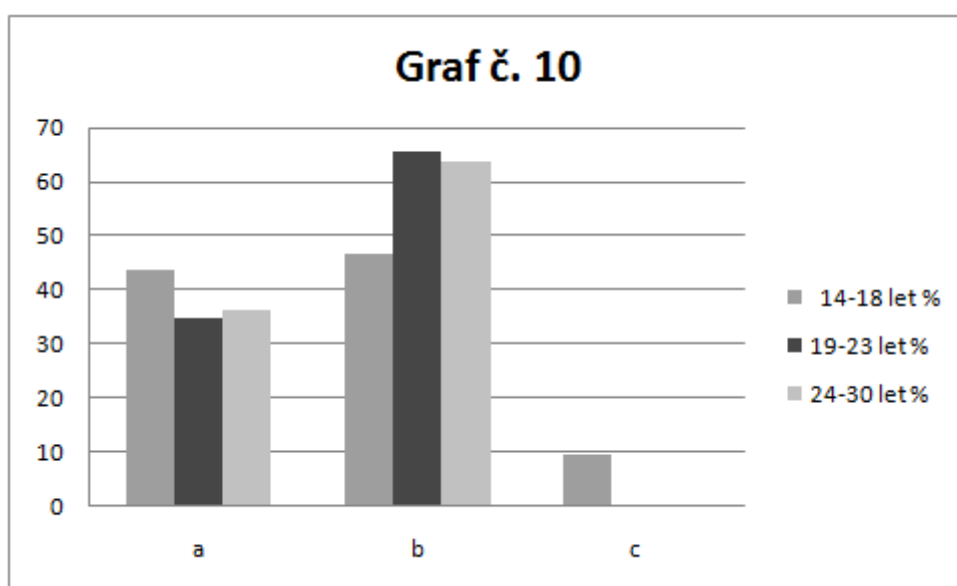
c) ne, dnes je spousta jiných, zajímavějších kroužků než skauting

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

**Tabulka č. 10: Šance na fungování skautingu v budoucnosti**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	27	43,5	9	34,6	4	36,4	40	40,4
b	29	46,8	17	65,4	7	63,6	53	53,5
c	6	9,7	0	0	0	0	6	6,1

**Graf č. 10: Srovnání odpovědí všech věkových kategorií – šance na fungování skautingu v budoucnosti**



#### **Výsledky opovědí:**

U této otázky byla nejčastěji vybírána varianta B, kterou označilo 53 respondentů, tj. 53,5%. Variantu A zvolilo 40 respondentů, tj. 40,3% a možnost C označilo pouze 6 respondentů, tj. 6,1%. Je zajímavé, že žádný skaut ve věku od 19-30 let neoznačil možnost C, zatímco nejmladších skautů ji zvolilo šest.

#### **Hodnocení výsledku:**

Stanovila jsem si tuto hypotézu: nejmladší věková kategorie skautů se častěji domnívá, že skaut brzy skončí, než se domnívají skauti ve věku od 19-23 let. Z grafu lze zjistit, že hypotéza byla potvrzena. Část nejmladší generace skautů má skeptický pohled na budoucnost střediska Kruh. Obává se, že brzy zanikne. K tomuto závěru může vést

stále se snižující počet členů, nedostatek vedoucích, málo pořádaných akcí anebo špatný a nevhodně zvolený program na schůzkách.

**Otázka č. 11: Stal se pro mne skauting životní náplní?**

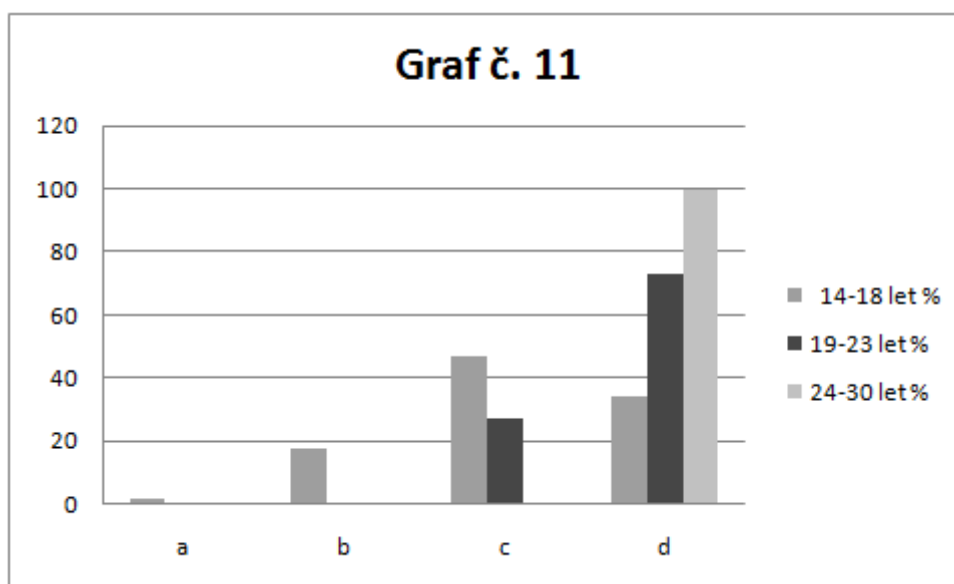
- Možnosti odpovědi: a) rozhodně ne  
 b) spíše ne  
 c) spíše ano  
 d) rozhodně ano

Dotazovaní si mohli z nabídky odpovědi vybrat pouze jednu odpověď.

**Tabulka č. 11: Skauting jako náplň života**

Odpověď	14-18 let		19-23 let		24-30 let		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
a	1	1,6	0	0	0	0	1	1
b	11	17,7	0	0	0	0	11	11,1
c	29	46,8	7	26,9	0	0	36	36,4
d	21	33,9	19	73,1	11	100	51	51,5

**Graf č. 11: Srovnání odpovědi všech věkových kategorií – skauting jako náplň života**





**Vyhodnocení otázky:**

Za nejméně častou byla u této otázky označována varianta A, kterou označil pouze 1 dotazovaný. Varianta B byla označena 11 dotazovanými, tj. 11,1%. Varianta C 36, tj. 36,4% dotazovanými a varianta D byla označena nejčastěji a to 51 krát. Zajímavé je zejména to, že všichni skauti ve věku 24-30 let označili odpověď D.

**Hodnocení výsledku:**

Stanovila jsem si následující hypotézu: Skauting jako životní náplň se častěji objevuje u nejstarší věkové kategorie, než u skautu ve věku 14-18 let. Hypotéza byla potvrzena. Celých 100% nejstarších skautu pokládá skauting za svůj životní styl. Zanechal v nich něco hlubokého a nesmazatelného, co je bude provázet po celý zbytek života.

## Závěr

Hlavním cílem praktické části mé bakalářské práce bylo zjistit, zda se skauting může stát životním cílem člověka. Jsem si vědoma nepříliš velkého vzorku respondentů, v porovnání s celkovým počtem členů střediska Kruh, ale i přesto se pokusím vyslovit do jisté míry relevantní závěry.

Očekávala jsem, že většina skautu považuje skauting pouze za dočasný kroužek, který jim poskytne vyžití a zaplní jejich volný čas. Nicméně tato má domněnka byla mylná. Jak jsem zjistila z výzkumu, skauting pro většinu skautu znamená něco více, než jen dočasnou aktivitu. Stal se jejich součástí života, ovlivnil a stále ovlivňuje jejich chování, myšlení a jednání. Ti, kteří přišli do skautské organizace s jasným cílem něco se naučit, najít nové přátele, prožít neopakovatelné zážitky se stali opravdovými skauty po zbytek svého života.

Mýlila jsem se také v hypotéze, že se většina skautu nebude řídit skautskými zásadami. Naopak se jimi řídí většina skautu i v době, mimo skautskou organizaci a více než třetina skautu se skautskými zásadami řídí alespoň na družinových schůzkách či akcích. Skautské zásady jsou tedy pro členy střediska Kruh velmi důležité a nejde jen o prázdné fráze. Snaží se je dodržovat a chovat se podle nich. Výsledky výzkumu překonaly mé očekávání, neboť potvrdily daleko více mých předpokladů.

Velmi mne překvapilo, že se skauting stal životní náplní u bezmála 90% všech dotazovaných. Očekávala jsem, že skauting mladou kategorii členů nepohlí v takové míře, jak reprezentují výsledky. Zároveň jsem se domnívala, že skauting podle členů střediska Kruh bude mít jen malou šanci na fungování v budoucnosti a brzy svou činnost ukončí. Nicméně, jak lze vyčíst z grafu a tabulky, vysoké procento členů střediska Kruh se domnívá, že tato situace nenastane.

Na základě interpretace výsledku mohu tedy konstatovat, že skauting výrazně ovlivnil chování, pohled na svět a způsob myšlení členů střediska Kruh Frýdek a potvrdil tak mou výzkumnou otázku, zda se může stát skauting životním stylem.

Že je skauting stále oblíbený tak dokazuje i bezmála 40 miliónů jeho účastníků po celém světě. I přesto, že byl v minulosti několikrát násilně potlačen, se dokázal znovu obnovit a pokračovat ve své činnosti. Ačkoliv moderní společnost organizuje celou řadu jiných kroužků a zájmových aktivit dokáže skauting mladému člověku stále něco nabízet. Díky propracovaným výchovným metodám je schopen zaujmout lidi ve

všech věkových kategoriích, všech ras, náboženského vyznání po celém světě. Člověk, který jednou vstoupí do skautské organizace a propadne jejímu kouzlu, se stane skautem navždy. Přijme skautské hodnoty za své a jedná vždy v zájmu skautingu. Na základě mého výzkumu, komunikace s bývalými i stálými skauty, na základě svých vlastních zkušeností, mohu závěrem konstatovat, že se skauting opravdu může stát a stává životním stylem u všech věkových skupin, ať už u mladých adolescentů, tak i vyzrálých dospělých jedinců.

Věřím, že má bakalářská práce bude přínosná pro každého, kdo se zabývá skautskou tematikou. Ať už se jedná o veřejnost, která se o skautskou problematiku příliš nezajímá, anebo o horlivé skauty.

## Použitá literatura

- BADEN - POWELL, Robert. *Vlče, skaut, rover*. První vydání. Liberec: Skauting, 1993.
- BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting, 1991.
- BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I*. První vydání. Liberec: Skauting, 1992.
- BŘICHÁČEK, Václav, et al. *Skautskou stezkou: Základní příručka pro skauty a skautky*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1998.
- BŘICHÁČEK, Václav; RŮŽIČKA, Vít. *Pedagogika: Edice Vůdcovská zkouška*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2000.
- BŘICHÁČEK, Václav, et al. *Rovering*. První vydání. Liberec: Skauting, 2000.
- ČÁP, Jan; MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. První vydání. Praha: Portál, 2001.
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Třetí vydání. Praha: Karolinum, 2009.
- HELUS, Zdeněk. *Psychologie*. Druhé vydání. Olomouc: Fortuna, 1997.
- HUIZINGA, Johan. *Homo ludens*. První vydání. Praha: Dauphin, 2000.
- KASSIN, Saul. *Psychologie*. První vydání. Brno: Computer Press, 2007.
- KIKA, Pavel, et al. *Hospodářský deník střediska Kruh*. 1990.
- KIKA, Pavel, et al. *Kronika střediska Kruh*. 1990.
- Kolektiv historické komise při ústřední radě Junáka - svazu skautů a skautek. *Cestou k pramenům: Skautské historické minimum*. První vydání. Praha: Junácká edice, 1994.
- KOMENSKÝ, Jan Amos. *Vševýchova*. První vydání. Praha: Státní nakladatelství, 1948.
- KŘÍŽ, Jan. *Vlče nováček: vlčácký slabikář*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1997.
- LEŠANOVSKÝ, Karel; NOSEK, Václav. *Historie skautingu: edice Vůdcovská zkouška*. 2. doplněné vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999.
- NAGY, László. *250 miliónů skautů*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999.
- PÁVKOVÁ, Jiřina, et al. *Pedagogika volného času*. 3. aktualizované vydání. Praha: Portál, 2008.
- PLAJNER, Rudolf. *Úsvit českého junáctví: Zavátou junáckou stezkou*. První vydání. Praha: Junácká edice, 1992.

SAK, Petr; SAKOVÁ, Karolína. *Mládež na křižovatce: Sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. První vydání. Praha: Svoboda servis, 2004.

SURYNEK, Alois; KOMÁROVÁ, Růžena; KAŠPAROVÁ, Eva. *Základy sociologického výzkumu*. První vydání. Praha: Management Press, 2001.

SVOJSÍK, Antonín Benjamín. *Základy junáctví*. Třetí vydání. Praha: Merkur, 1991.

ŠIMÍČKOVÁ ČÍŽKOVÁ, Jitka, et al. *Přehled vývojové psychologie*. 2. nezm. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.

ŠTĚPÁNEK, Rudolf. *Sborník k 10. výročí obnovení skautingu ve Frýdku 1989-1999*. Dobrá: Skautské středisko Kruh, 2000.

WINN, Marie. *The Plug-IN Drug : Television, computers and family life*. 25. vydání. New York: Penguin Group, 2002.

ZAJÍC, Jiří. *Myšlenkové základy skautingu: Edice Vůdcovská zkouška*. První vydání. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2000.

### **Internetové zdroje:**

*Skautský svět: Junák – svaz skautů a skautek v ČR* [online]. 2001 [cit. 2010-04-14]. Český skauting. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/cesky/>>.

*Skautský svět: Junák – svaz skautů a skautek v ČR* [online]. 2001 [cit. 2010-04-14]. Mezinárodní skauting. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/mezinarodni/>>.

*Skaut Frýdek* [online]. 2010 [cit. 2010-04-15]. O středisku. Dostupné z WWW: <<http://frydek.skauting.cz/>>.

*Skautský svět: Junák - svaz skautů a skautek v ČR* [online]. 2001 [cit. 2010-04-18]. Skautské osobnosti. Dostupné z WWW: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/skautske-osobnosti/>>.

*Beskydy.cz* [online]. Frýdlant nad Ostravicí: 1998 [cit. 2010-04-16]. Kamenná mohyla Ivančena. Dostupné z WWW: <<http://zajimavosti.beskydy.cz/content/beskydy-historicke-zajimavosti-pamatna-mista-zajimavosti-kamenna-mohyla-ivancena.aspx>>.

### **Fotografie:**

Fotografie jsou čerpány z vlastních zdrojů.

# Přílohy

## Příloha č. 1

### Vzor dotazníku

#### Skauting jako životní styl

*Chtěla bych Tě poprosit o vyplnění dotazníku, který zkoumá tvůj postoj ke skautingu. Prosím, abys vyplňoval (a) dotazník pravdivě. Je zcela anonymní a tvé odpovědi nebudou žádným způsobem zneužity. Děkuji za spolupráci.*

**Kolik je ti let? .....**

- 1. Proč jsi začal (a) chodit do skautu?** (vyber jen jednu odpověď)
  - a) bylo to přání rodičů
  - b) po vzoru sourozence, který již do skautu chodí
  - c) přivedl mě kamarád
  - d) protože jsem se doma nudil
  
- 2. Na skautu oceňuji nejvíce?** (vyber jen jednu odpověď)
  - a) jedno či vícedenní akce
  - b) hry na družinovkách
  - c) možnost naučit se něco nového
  - d) alespoň se nenudím doma, skauting je jen výplň mého volného času
  
- 3. Skautingu věnuji:** (vyber jen jednu odpověď)
  - a) 1-2 hodiny týdně – družinovka mi stačí
  - b) družinovky a akce
  - c) 10 hodin týdně - připravuji program, účastním se akcí, věnuji se skautským záležitostem
  - d) žiju skautingem 10 a více hodin týdně

**4. Pokud navštěvuješ nějaké kroužky, vyber jaké:** (smíš vybrat více odpovědí)

- a) navštěvuji pouze skaut
- b) dramatický kroužek
- c) hudební kroužek
- d) pohybový kroužek
- e) ruční práce (keramika, výtvarný kroužek)
- f) turistický kroužek
- g) literární kroužek
- h) kroužek počítačů
- i) jiný, napiš jaký .....

**5. Věnuješ více času těmto kroužkům anebo se věnuješ více skautingu?**

(vyber jen jednu odpověď)

- a) věnuji více času svým kroužkům
- b) věnuji více času skautingu
- c) svůj čas dělím rovnoměrně mezi skauting a kroužky

**6. Řídíš se skautingem a jeho zásadami i mimo skautskou organizaci?**

(vyber jen jednu odpověď)

- a) ano, samozřejmě. Zásady skautingu jsou pro mne důležité i v běžném životě
- b) pouze na družinovkách a akcích
- c) ne, neřídím se skautskými zásadami vůbec

**7. Co mi skauting přinesl?**

(smíš vybrat více odpovědí)

- a) spoustu nových kamarádů a přátel
- b) zážitky
- c) naučil mne samostatnosti
- d) naučil mne toleranci
- e) nic
- f) něco jiného, napiš co .....

**8. Povedeš ve skautském duchu i své děti?**

(vyber jen jednu odpověď)

- a) ano, rozhodně ano

- b) možná
- c) ne, v dnešní době jsou už mnohem modernější a lepší kroužky, než je skaut

**9. Proč jsem si zvolil právě (a) skauting?** (smíš vybrat více odpovědí)

- a) abych našel / našla nové přátele
- b) abych se naučil (a) něco nového
- c) z duchovních příčin
- d) abych zaplnil (a) volný čas

**10. Má skauting podle tebe šanci ještě fungovat?** (vyber jen jednu odpověď)

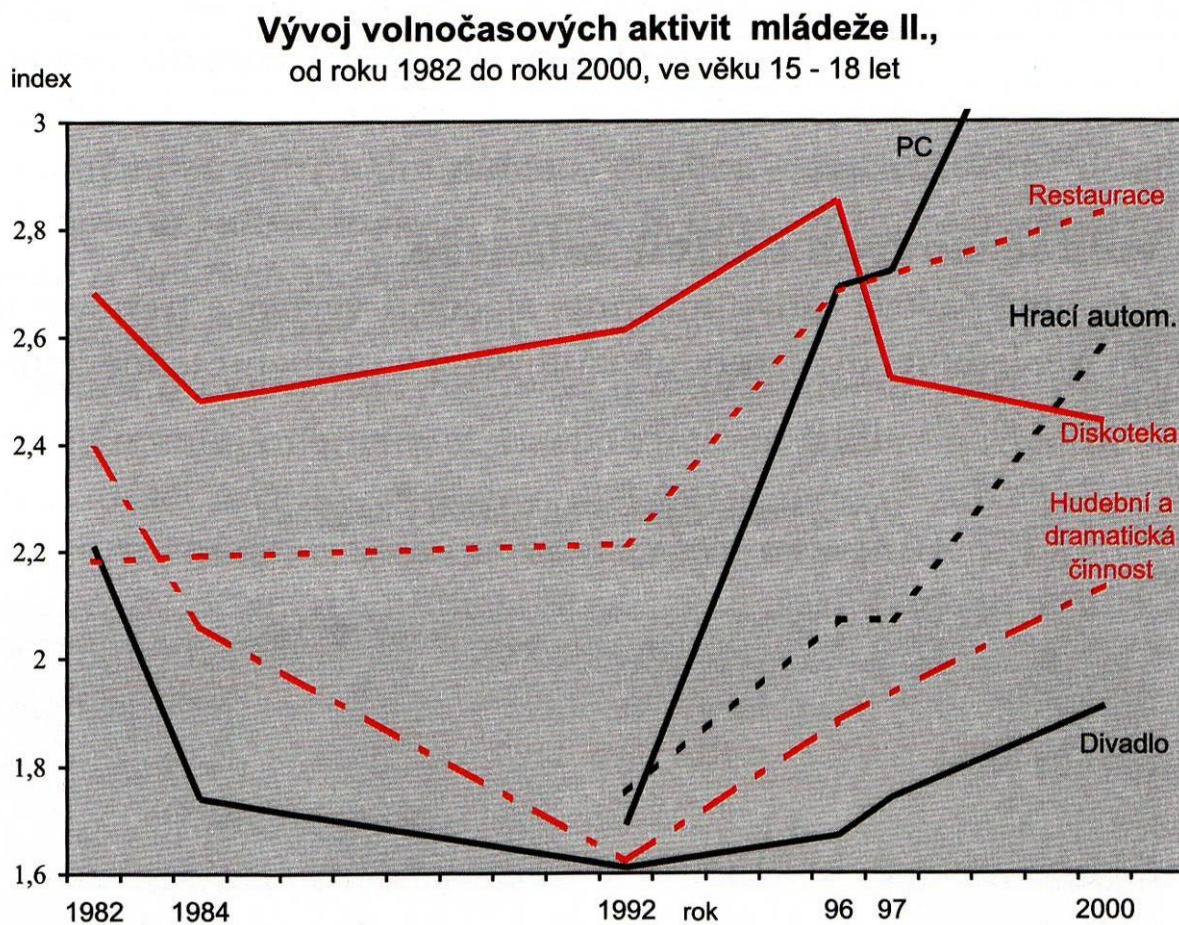
- a) ano, stále je hodně zájemců o skauting
- b) skauting táhnou jen zapálení členové, bez nich by velice brzy ukončil svou činnost
- c) ne, dnes je spoustu jiných, zajímavějších kroužků než skauting

**11. Stal se pro mne skauting životní náplní?** (vyber jen jednu odpověď)

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano



## Příloha č. 2



*Prameny: 1982/1, 1984/1, 1991/3, 1996/1, 1997/1, 2000/1 – 3/5, 2002 – 1/2*

**Citováno z:** SAK, Petr; SAKOVÁ, Karolína. *Mládež na křižovatce: Sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. První vydání. Praha: Svoboda servis, 2004. s. 70

### Příloha č. 3

#### Počet členů střediska Kruh podle věku

<b>Věk</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>11</b>	<b>12</b>	<b>13</b>	<b>14</b>	<b>15</b>	<b>16</b>	<b>17</b>	<b>18</b>	<b>19</b>	<b>20</b>	<b>21</b>	<b>22</b>
<b>Počet</b>	<b>8</b>	<b>11</b>	<b>7</b>	<b>17</b>	<b>20</b>	<b>9</b>	<b>13</b>	<b>16</b>	<b>14</b>	<b>11</b>	<b>8</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>1</b>	<b>3</b>
Chlapci	7	5	4	11	13	5	7	6	9	10	5	3	7	1	1
Dívky	1	6	3	6	7	4	6	10	5	1	3	2	2	0	2

<b>Věk</b>	<b>23</b>	<b>24</b>	<b>25</b>	<b>26</b>	<b>27</b>	<b>28</b>	<b>29</b>	<b>30</b>	<b>31</b>	<b>32</b>	<b>33</b>	<b>34</b>	<b>35</b>	<b>36</b>	<b>37</b>
<b>Počet</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Chlapci	5	1	1	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Dívky	3	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>Věk</b>	<b>38</b>	<b>39</b>	<b>40</b>	<b>41</b>	<b>42</b>	<b>43</b>	<b>44</b>	<b>45</b>	<b>46</b>	<b>47</b>	<b>48</b>	<b>49</b>	<b>50</b>	<b>51</b>	<b>52</b>
<b>Počet</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>
Chlapci	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0
Dívky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

<b>Věk</b>	<b>53</b>	<b>54</b>	<b>55</b>	<b>56</b>	<b>57</b>	<b>58</b>	<b>59</b>	<b>60</b>	<b>61</b>	<b>62</b>	<b>63</b>	<b>64</b>	<b>65</b>	<b>66</b>	<b>67</b>
<b>Počet</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Chlapci	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Dívky	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

<b>Věk</b>	<b>68</b>	<b>69</b>	<b>70</b>	<b>71</b>	<b>72</b>	<b>73</b>	<b>74</b>	<b>75</b>	<b>76</b>	<b>77</b>	<b>78</b>	<b>79</b>	<b>80</b>	<b>81</b>	<b>82</b>	<b>83</b>
<b>Počet</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
Chlapci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dívky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1

Počty členů střediska Kruh Frýdek jsou zjištěny na základě registrace pro rok 2010.

#### Příloha č. 4

##### PŘEHLED ČLENŮ NAŠEHO SŘEDISKA PODLE JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍ:

ROK	SVĚTLUŠKY	VLČATA	SKAUTKY	SKAUTI	OLDSKAUTI	ČINOV.	CELKEM	ODDÍLY
1990	35	42	45	53	12	15	214	10
1991	74	72	46	61	14	24	291	13
1992	69	71	63	54	14	24	295	15
1993	40	71	66	70	13	23	283	12
1994	39	48	58	69	9	22	245	10
1995	52	57	48	60	16	27	260	11
1996	65	66	45	74	13	38	301	12
1997	63	59	50	68	14	26	286	12
1998*	51	45	36	49	13	21	215	9
1999	32	30	40	34	10	21	167	8

\* v tomto roce se osamostanily oddíly z Pražma, proto již nejsou v přehledu uvedeny

**Citováno z:** KOCICH, Václav; ŠTĚPÁNEK, Rudolf. *Sborník k 10. výročí obnovy skautingu ve Frýdku 1989-1999*. Dobrá: Skautské středisko Kruh, 2000.

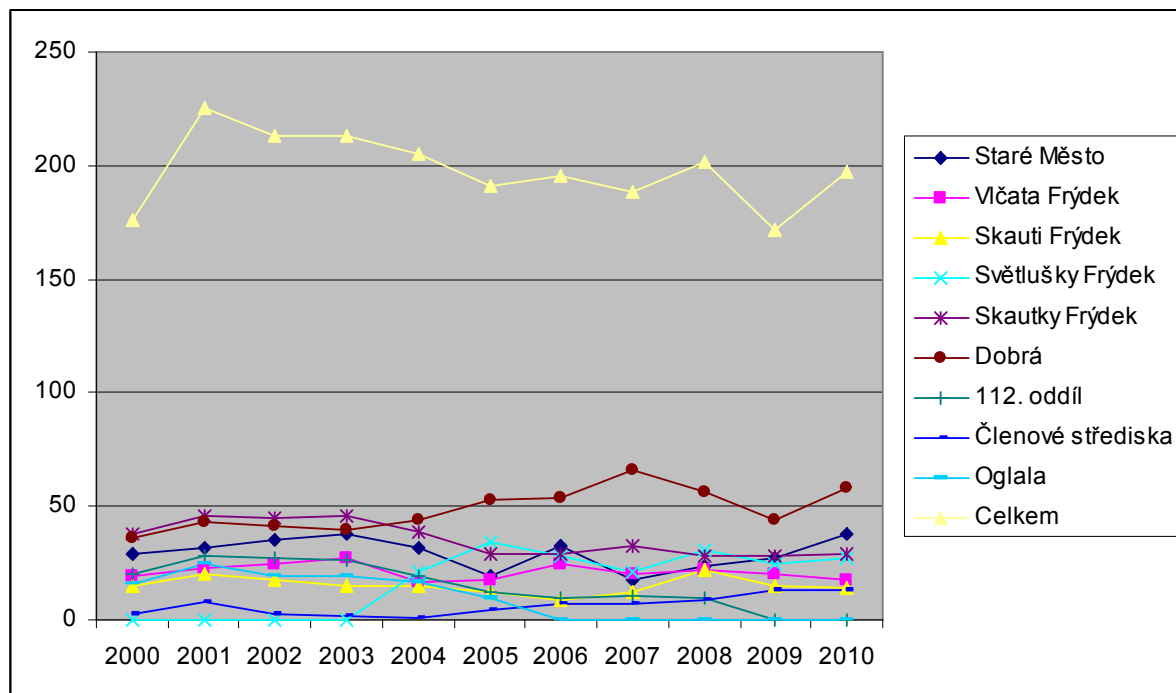
## Příloha č. 5

**Počet členů střediska Kruh Frýdek podle oddílů**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Staré Město	29	32	35	38	32	19	33	18	24	27	38
Vlčata Frýdek	19	23	25	27	17	18	25	20	22	20	18
Skauti Frýdek	15	20	18	15	15	12	9	12	22	15	14
Světlušky Frýdek	0	0	0	0	21	34	28	21	31	25	27
Skautky Frýdek	38	46	45	46	39	29	29	33	28	28	29
Dobrá	36	43	41	40	44	53	54	66	56	44	58
112. oddíl	20	28	27	26	19	12	10	11	10	0	0
Členové střediska	3	8	3	2	1	4	7	7	9	13	13
Oglala	16	25	19	19	17	10	0	0	0	0	0
<b>Celkem</b>	<b>176</b>	<b>225</b>	<b>213</b>	<b>213</b>	<b>205</b>	<b>191</b>	<b>195</b>	<b>188</b>	<b>202</b>	<b>172</b>	<b>197</b>

Počty členů střediska Kruh Frýdek jsou zjištěny na základě registrace z let 2000 - 2010.

**Graf zobrazující počet členů střediska Kruh Frýdek podle oddílů**



## Příloha č. 6



Skautská chata Barnoška pod vrcholem hory Trávný



Skautský tábor na Borsuči





Kamenná mohyla na Ivančeně



Jedna z her na táboře světlušek Bludiček z roku 2009